Unge Mennisker

Studier og Skitser

Förord till den elektroniska utgåvan

4

k

%

Unge Mennesker.UNGE MENNESKER

Studier og Skitser

af

Peter Nansen.

2det Oplag.

Kjøbenhavn.

A. C. Riemenschneiders Forlag. 1883.b ^ i tj

prf3

Kjöbenhavn. — Sally B. Salomons Tryk.Ansigt til Ansigt.t Par Gange hver Sommer plejede den unge Forfatter Kandidat Erik Prahl at tage ud i Dyrehaven — altid til samme Sted — for i Ensomhed at nyde Naturen og samle Studier til sine literære Arbejder.

Hans Venner, der aldrig havde hørt ham udtale et begejstret Ord over en skøn Egn, en henrivende Udsigt, paastod, at han fuldstændig manglede Natursans, og at de yppige Skov- og Havedekorationer i hans Bøger var uvirkelige ogufølte, med en Ordpragt og Farveglød, der skulde dække over Tomheden.

Han selv sagde, at han maatte være Ansigt til Ansigt med Naturaanden Pan, for at denne kunde faa Magt over ham; at dette i mer eller mindre Grad var Tilfældet med alle, og at den paniske Skræk jo netop var et Bevis for den Indflydelse, som Ensomheden havde paa Naturens Magt over Menneskene.

Derfor tog han hvert Aar to, tre Gange alene ud i Dvrehaven---------—

j

Han laa udstrakt paa Ryggen under et mægtigt Bøgetræ, med Hænderne flettede sammen under Nakken; Hatten var falden af, og hans bløde, blondgule Haar faldt ned over hans høje, fint aarede Pande. Der var, som han laa dér og stirrede frem mod de drivende, pudrede Skyer paa den rene Sommerhimmel, noget smertelig træt over hans næsten kvindelig fine Ansigt og et hjælpeløst Udtryk i hans tilslørede blaa Øjne, hvis skiftende Smil og Alvor Kvinder holdt saa meget af at fordybe sigi, fordi de aldrig vidste, naar de fangede ham selv deri.

Det var i Middagstiden, og Skoven var tom for Mennesker. Den hvilede i lykkelig, uforstyrret Harmoni; Solen skinnede skraat ind paa Stammerne og dryssede gennem Bladene Guld ned paa fjorgammelt Løv. Hen over Toppene drog sig en sagte Susen, en varmt aandende Kærligheds-Hvisken. Ellers var der saa lydløst tyst, at et Blads Falden til Jorden hørtes som en fin Knitren i det tørre Løv.

Det gik Erik Prahl, som det kunde gaa ham, naar han i Kongens Have saä en Flok legende Børn, eller naar han en Søndag Eftermiddag mødte en tarvelig Borgerfamilje, der glad i sin beskedne Lykke traskede med Madkurven ud ad Alléen; som det gik ham, hver Gang hans urolige, utilfredse Hjærte stødte sammen med noget, der aandede Fred og Harmoni.

Han følte sig da som stillet overfor noget fremmed, der uden at ville det blev ham fjendligt; som han til daglig væbnede sig mod med et medlidende Smil, en over-legen Satire, der kun efterlod Bitterhed hos ham selv, men som i Dag blev til angstfuld Uro, en Manen frem af hans Livs »hvad« og »hvorfor«, der flakkede som en Flamme i Trækvind.

Skovens mægtige, selvtryggeFred lagde sig knugende paa hans Bryst- Trætoppenes Susen, der gik fra Top til Top, langt bort i det uendelige, æggede hans irritable Nerver.

Skovgudens Latter klang bag Træet, hvorunder han laa . . .

Han vilde flygte, men blev liggende uden at røre sig. En Edderkop, der kravlede hen over hans blanke, solbeskinnede Støvle, fik ham til at fare sammen; han vilde knuse den, men turde ikke af Skræk for at dræbe her i Ensomheden.

Om der stod Mænd dér bag Stammerne, Mænd med Knipler og Knive i Læderbælter? Om den tykke Gren, der strakte sig frem over hans Hoved, var raadden og faldt ned og knuste ham?

Han prøvede paa at tænke paa Dagmar, den lille brune Butiksjomfru; men det var,som om Kniplerne begyndte at svinge frem bag Træerne, som om Grenen deroppe begyndte at vippe. Han lukkede Øjnene og laa et Sekund ventende det forfærdelige.

Da han atter slog Øjnene op, hang Grenen latterlig rolig og solid paa sin Plads.

Det gav et Stik igennem hans Bryst: »Hvad du dog er for en jammerlig fej

S

Karl.«

»Hvem er du i Grunden, store Forfatter, der er taget ud — for at samle Indtryk til Naturbeskrivelser? Hvem er du, hvorfor lever du her paa denne Jord, som du spadserer hen over med lakerede Støvler?«

»Og hvad har du en Gang været?«

Hvert Spørgsmaal var ham et nyt Stik i Brystet, der bange pressede sig sammen, saa Aandedrættet syntes at ville standse, mens Hjærtet slog tungt og hurtigt. Og de opskræmte Tanker arbejdede for at fange Traadene i hans Liv.

---------Han saa en spinkel lille Drengmed Tornyster paa Ryggen, der kilede ned ad Gaden, hvor Sneen laa i høje Driver, saa den lille Fyr næsten helt blev borte mellem dem. Der susede et Par Sneboldte om Drengens Øren, og Graaden sad ham i Halsen. Nu var han ved Trappen foran det gamle Hus. Hvor han dog stavrede op i en P'art! Og ind at smide sig med Ansigtet i Skodet paa den blege unge Kone, der hvilede i Lænestolen, og som klappede ham paa hans blonde Krøller, mens han græd ud i hendes Skod.

»Du lille stakkels Kujon — min egen lille Erik, naar vil du dog blive Dreng som de andre?

»Naar dog?« Det var, som en stod bag ved ham og spurgte. Men det dode hen i Trætoppenes hviskende Sus.

Han mindedes en Dreng, saa blod og saa god. Han saa ham staa i det halvmørke Kabinet med Panden trykket imod Ruden, stirrende ud i den snavsede Efteraarsaften paa Regnen, der skyllede ned paa de toppede Brosten. Og Barnet bad: »Kære Gud, lad Moder leve- tag

mig i Stedet — hvorfor kan du ikkelige saa godt tage mig, som ingen bryder sig om? Du skal, Gud. Hører du, du skal!«

Han saa den samme Dreng lidt ældre, doven i Skolen, læsende Romaner, gode og daarlige, i al sin Fritid; han saa ham sidde og gruble over, hvordan han dog skulde bære sig ad med at græde, hvis hans Fader » døde. Og han bad, at hans Fader maatte leve saa længe, til han blev voksen nok til, at han lærte at græde. For det gik jo ikke an, at en Søn stod med tørre Øjne ved sin Faders Grav.

De havde staaet saa skarpt og tydeligt, Billederne fra hans Barndom, og dog saa vemodigt fjærnt. Men Barneskik-kelsen havde han givet sit eget Ansigt, som det nu var, og der var noget uhyggeligt ved dette Barn med de store sanselige Øjne.

Der gled en Taage hen over Minderne, en Taage, hvorfra der steg bange Suk, som Skibsbjælkernes Klage, naar Bølgerne bryder sig mod dem.

Han saä atter Billede paa Billede dukke frem. Han fandt i dem alle et Ansigt, der var hans, og dog skreg det i ham, mere og mere angstfuldt fortvivlende: »Hvor finder jeg mig selv?«

»Mig selv, almægtige Gud, — mig selv?«

Tunge Minder fra Feriebesogene derhjemme kom op; Faderen og han, der sad uforstaaende overfor hinanden, mens Faderen talte haarde Ord til ham, der forblev stum med Bitterhed og Haan i Sindet; Søskende, der, bebrejdende uden Ord, med taarefyldte Øjne horte ham docere Meninger, som han ikke selv troede paa.

Ikke troede paa. Netop det var det, at han ikke troede, troede paa ingen og intet.

Nej, men han troede jo dog, havde jo dog sine Anskuelser, sin Livsbetragtning!

Han fik Kvalme ved det Ord »Livsbetragtning« ; han rodmede ved at tænke det Ord til Ende.

Han, der intet vidste, intet havde tænkt til Bunds, intet havde levet, intet havde prøvet; — han, der ikke kunde sige etalvorligt Ord uden at tage Selvironiens Smil paa Slæbetov.

Og nu det, han skrev. Hvad vilde han? Hvad var hans Maal? Kunde han, der til Viden havde kun ynkeligt Vraggods, til Tro kun vage Sympatier, til Følelser kun opstyltede Ord med Efterklang af andres Følelser — kunde han have nogetsomhelst at udrette? Han, der for at skaane sin Fader gik paa Akkord med, hvad han vilde sige, fordi han følte, at hans Alvor ikke kunde bære Byrden af at gøre andre Sorg, og som dog ved alt, hvad han skrev, kun vakte Forargelse hos dem, der holdt af ham — kunde han nogensinde finde et Ord, der vilde vække Genklang hos en eneste?

Var det da alt kun en flot Overfladiskhed, en egenkærlig Forfængelighed?

Var der da intet, der var ham selv?

Han prøvede at gentage i sin Erindring nogle begejstrede Passus, han havde skrevet den foregaaende Aften, og som han havde fundet smukke, da han læste dem højt for sig selv i Stuens dæmpede Lampelys. Hvor de tog sig lyssky ud her i denstærke Sol, der brod Flosklernes tynde Skal og flossede dem i Trevler, og hvor Billederne saa grelt-sminkede ud i det ædruelige Dagskær!

Han laa kuet og sammenkrøben under sit Livs haanende Anklager. Han forekom sig selv foragtelig og latterlig i sine ny elegante Sommerklæder, i sine lyse, pletfri Handsker og med sin sivtynde, guldknappede Stok, hvoraf intet var betalt, og han saa sig i Tankerne stillet sammen med sine Soskende i deres tarvelige Dragter. Og dem havde han altid beklaget, fordi de ikke kendte til at nyde Livet.

Han kom saa til at tænke paa, hvordan han da havde nydt Livet, og han lod alle de Kvindeskikkelser, der dannede Rammen om hans »Liv;, passere Revue.

Alle fortalte de ham, hvor smuk han var alle elskede de hans Øjnes gaadefulde Spejl, hans Munds Amorsbue. Og han, han havde varme, hidsende Ord, biode, smeltende Stemninger til dem alle, forstod saa godt at spinde dem

ind i sig, at de aldrig uden Smerte slap ham. Men midt i al denne Rus stod han beregnende i sineKærtegn, uden Kærlighed, uden stærke og løftende Følelser for en eneste. Det, han nød, var Tributen til sin Skønhed, de smigrende søde Ord, der kildrede hans Forfængelighed, og naar han havde nydt dette, kastede han den ofrende til Side, ikke plumpt og haardt, men saa blødt og varsomt, at han under Tiden ikke selv vidste, om det var ham eller hende, der rev Spindet itu.

Men de havde dog elsket; han naaede aldrig ud over Kærligheden til sig selv. Skulde han det aldrig?

Hans Hoved smertede; Tvivlen og Angsten pressede Blodet til Hjærtet, og hans Gane var sammenpresset tør. Graa-den trængte sig op; men det blev kun til spændte Trækninger i Ansigtet; og denne Graad uden Taarer syntes ham et spottende Billede paa hele Tomheden i hans Liv.

Han for sammen i nervøs Rystelse ved smaa hurtige Skridt inde fra Skoven. Men da han fik sét, at det kun var to unge Damer i lyse Sommerkjoler og med rødeParasoller, der kom henne mellem Træerne, fra den smalle Skovsti, skammede han sig* over sin barnagtige Spøgelsefrygt ved højlys Dag. Forvirret og ør i Hovedet rettede han sig op, fik akkurat Tid til at indtage en nonchalant Stilling støttet op mod Træet og til at gribe den udslukte Cigaret, der laa ved Siden af ham i Græsset.

De unge Damer havde faaet Øje paa ham, og han følte, at de hviskede om ham. Idet de passerede forbi, med lidt febrilske Skridt, som Soldater, der marcherer under Fjendens Ild, faldt Eftermiddagssolen saa fristende varm paa deres hvide Nakker, og han hørte den ene sige: »Hvor han var smuk!«

Han sprang op og rystede Uhyggen af sig. Han saa sig omkring i Skoven. Saa det var dér mellem de solplettede Bøgetræer, at han havde sét Røvere; saa det var den gemytlige gamle Knastgren dér, der havde villet slaa ham ihjæl! Og han svippede til den med sin Stok, saa smuldrende Mos regnede ned over ham.

Saa tændte han sin Cigaret og skyndte sig efter de to Damer ad Vejen ned til

Taarbæk. Han gik rank og let, nynnede saa smaat og smækkede Hoveder af Fandens Mælkebøtter, der voksede i Ansigtet af hans Skygge, som løb ind over Græsrabatten ved Kanten af Stien. Snart havde han indhentet Damerne, og da han gik dem forbi, sendte han dem et triumferende smilende Blik, som blev besvaret.

Nede paa Strandvejen var der livligt med Damer og Herrer, som promenerede efter Middagen, med Herskabsvogne og Omnibusser, som kom fra Banegaarden. Her i dette pulserende Liv fandt han atter ganske sin Ligevægt. Langsomt, sin Skønhed bevidst, drev han ned gennem Taarbæk, fangende Damernes Blik, trækkende i Form af kokette Smil Veksler paa fremtidige Møder.

Ved Bellevue standsede han. Bøjet frem over Rækværket foran den skraanende Plæne stod han og stirrede ud over Sundet, der laa og vuggede sig blødt som i en Hængekøje.

Hans Blik fulgte en lille Damper, der søgte over ad Skaane til, og, mens unge Tanker fyldte hans Bryst, pressede hanovermodigt Tænderne sammen og krusede Læberne til et Smil. Og idet hans Haand langsomt gled ned fra Rækværket, mumlede han hen for sig:

» Quand méme — Livet er lyst, og jeg skal vel vide at fange Lykken.«

Saa gik han dovent ned mod Anlægsbroen.Fra et Dødsleje.gfører Holst og Fuldmægtig Smidt sad en Aftenstund og talte sammen i Smidts Lejlighed.

»Og saa blev hun gal?« spurgte Holst.

»Ja, saa blev hun gal.«

»Det er s’gu underligt.«

»Hvad for noget er underligt?«

»Aa —jeg mener, det er underligt, at der er Folk, som kan blive gale af Religionsskrupler. Mig generer Religionen aldrig — egenlig har jeg aldrig været besværet af Anfægtelser i den Retning. Egenlig tror jeg aldrig,

jeg har haft, hvadman kalder Tro — jeg hører snarest til de fødte Fritænkere.«

»Ja — du, men saadan noget afhænger ogsaa af Hjemmet, og hun havde et meget ortodokst Hj em.«

»Hvad er Faderen?«

»Urtekræmmer. Han hører til de vakte. Og saa da Datterens Frafald kom, laa der jo et Hus. Hun blev behandlet som spedalsk. Hendes Søskende talte ikke til hende, og ved Morgen-Andagten, som hun blev tvungen til at overvære, bad Faderen hver Dag Gnd oplyse det stakkels [forvildede Barn. Hvert Øjeblik kom Familjens Sjælesørger og havde hende til aparte Behandling.«

»Og det hjalp ikke?«

»Jo, det hjalp. Hun blev gal.«

»Tror du da saa ikke, Faderen følte Samvittighedsnag ?«

»Nej, jeg tror, han betragtede det som en Naade. Helleredet, end at huiTskulde have vandret fremdeles i Mørket, som det hedder i Jargonen.«

Efter nogle Øjeblikkes Tavshed sagde Holst:»Kan du forstaa, Smidt, at Folk gider bekymre sig om, hvad andre tror eller ikke tror? Det er dog for Fanden noget, der kun vedkommer en selv. Andre, synes jeg, det maa være nok, at man er hæderlig og elskværdig, hverken stjæler eller slaar ihjæl.«

»Nej du, ikke Folk, der virkelig tror. For det hører jo med til Troen, at den mener at være den ene ægte og uforfalskede. Og saadan en Saligheds-Monopolist kan naturligvis ikke fordrage, at man tvivler om hans Monopol — eller "paa^at der i det hele taget er en Salighed.«

»Men fordi man tvivler, hvad gør det ham, naar han blot tror —«

»Ja, tror. Men Tro er jo dog ikke noget anderledes, end den nok en Gang imellem kan trænge til lidt Bestyrkelse. Og det styrker saa rart, naar man kan faa andre til at mene det samme. Hver Tvivler er en Angriber.«

»Det skulde du fortælle en troende. Han vilde vist blive glad over at høre, at al hans Omhu for Medmenneskers sjælelige Vel er flad Egoisme.«»Ja, som Regel er det Forklaringen. For ingen skal bilde mig ind, at Folk, der ellers just ikke er saa omhyggelige folderes Medmennesker, netop paa det Punkt skulde være saa rørende. Saadan ganske i Almindelighed tror jeg nok, man med Sindsro vil finde sig i at sé sine Medskabninger blive lidt stegte i Helvede. Nej, som Regel er Egoisme Forklaringen, og saa kan man jo ogsaa nok forstaa, at en troende ikke holder af at omgaas en Fritænker, for selv om man ikke taler om de Ting, er dog blot den andens Nærværelse, hans Person, en Protest mod det, man har sat sin Tillid til.«

»Ja, det er nu noget, jeg aldrig* har kunnet faa ind i mit Hoved, at Folk gider forbitre sig det, de har, med at spekulere over det, de faar, eller om de i det hele taget faar noget. Det er dog en højst aparte Lyst den at tilbringe sit Liv her med at spekulere over det næste, problematiske Liv. Det er et oprørende Spild af Tid. Og jeg sætter nu, at et saadant Menneske fik Ret, og at han efter Døden vir kelig havnede i et nyt Liv — hanvilde jo, Gud hjælpe mig, øjeblikkelig spolere det ved at give sig til at gruble over, hvad der saa vilde følge. Jeg for min Part kunde nu slet ikke udholde den Tanke, at jeg skulde begynde et nyt Liv, naar jeg vel var færdig med dette. Hu-ha — dette evige Liv gør mig blot ved Tanken saa træt, saa søvnig.«

»Men det kan ogsaa tænkes,« sagde saa Smidt, »at der er andet med i Spillet. Som nu med Urtekræmmeren. Dér kommer jo det meget væsenlige til, at han var hendes Fa'r. Og selvfølgelig er det ikke en Fa'r behageligt, at hans Barn vandrer lige lukt ind Fordømmelsen, og det gjorde hun jo efter hans Tro.«

»Gud ske Lov du, at jeg dog har haft en Fa'r, der var fornuftig nok til at være indifferent. Hvordan var egenl?g din ?«

»Han var saadan, at han ikke kunde taale at sé mig, da han døde.«

»Hvorfor har du aldrig fortalt mig om det? Saadan noget interesserer mig voldsomt. Naar jeg hører derom, er jeg

til Mode, som jeg hørte et Æventyr. Jegfaar et Kig ind i en Verden, som jeg slet ikke kender.«

»Aa, der er Ting i ens Liv, som man ikke har Lyst at fortælle til enhver Tid

— som, ærlig talt, er for alvorlige dertil. Men jeg skal dog, nu i Aften, siden vi en Gang er kommet til at tale derom og hvis du virkelig bryder dig derom, fortælle dig det.«

»Det er nu seks Aar siden, at Fa'r døde. Jeg havde ikke sét ham i fire Aar. I fire Aar satte jeg ikke mine Fødder i Fa'rs Hus, i fire Aar, du, veksledes der ikke Brev imellem os. Religionen var Skyld deri. Jeg kunde ikke tro- han fordrede, at jeg skulde tro. Ikke sandt

— det lyder saa lidt, saa ringe det: han vilde, jeg skulde tro?

Jeg havde en gammel Tante, der sagde : »Kære Oscar, du er da ogsaa saa besynderlig stædig. Din Fa'r beder dig gøre ham en Tjeneste, og du siger nej. Naar du saa endda kunde nævne nogen rimelig Grund?«Jeg svarede: »Bedste Tante, jeg har

den Grund, at jeg ikke kan.«

Véd du, hvad hun saa sagde? Hun sagde: »Det er mildest talt noget Vrøvl, Oscar. Du kan ikke. Hvad vil det sige? Da jeg var ung, troede jeg ikke, jeg kunde spise gule Ærter- men da Mo'r sagde, jeg skulde, gik det meget nemt. Min Dreng, man kan, hvad man vil og hvad man skal.«

— Jeg var i den Periode ivrig Deltager i Studenterlivet. Der blev holdt et offenligt Studentermøde — du husker det vist? — hvor jeg mere aabenhjærtig, end jeg maaske nu vilde gøre, men tillige med virkelig Varme udtalte mine Anskuelser. Referatet kom i Bladene, og Fa r læste det.

Næste Dag overraskede han mig med et Besøg — det blev det sidste. Han sagde, at jeg havde skændet hans Navn; at jeg gik Veje, der gjorde mig fortjent til alle hæderlige Folks Afsky og Foragt; han sagde mig en hel Del mere, end jeg troede at burde finde mig i, og saa véd du, hvordan det gaar. Det ene Ord tog det andet; alt det, der i lang Tid havdegæret i os og samlet sig op, kom til Udbrud, og saa stod vi dér overfor hinanden som to uforsonlige, hadefulde Fjender. Og dog stemmede vi i saa meget overens, havde saa mange fælles Interesser, at vi, om ikke den forbistrede Religion med sin Fanatisme havde været, kunde have været saa uendelig meget for hinanden. Han endte med at sme mig, at han fra denne Dag ikke kunde betragte mig som sin Son, og at han ikke vilde have sit Hus besmittet med Vantroens Gift.

Han gik, men der var saa dyb en Smerte i hans Sorg, saa meget knust Livsmod, at jeg vaklede. Ti det er det store og det vanskelige Spørgsmaal: Hvor langt har

man Lov til at gaa? Der hører ialfald stærk Overbevisning til for at have Ret til at volde Mennesker, der holder af os, Sorg.«

»Nej du,« — afbrød Holst ham — »dér holder jeg absolut paa Individets Ret. De gamle har desuden levet deres Tid — nu er Turen til os.«

»Ja, ja, det vilde vel desuden blive umuligt at finde Grænsen. Men jeg kundeheller ikke bøje mig — oprigtig talt, jeg var for sandhedskærlig til at indgaa Kompromis. Men det blev tunge Tider for mig. Det, min gamle Tante sagde, var nu den komiske Side ved Sagen. Men du kan tro, det er ingen hyggelig Tanke at vide, at hjemme sidder en Fa-milje og græder over en; at det, der synes os saa uvæsenligt, synes dem det eneste, alt. Det er saadanne Dage, hvor en Moder ønsker sit Barn ufødt; hvor man selv forbander denne Forældre-Kærlighed, der er udræbelig. Jeg har liggende her i mit Skrivebord Breve fra min Søster, der er skrevet med en saa himmelstormende Lidenskab, at det ofte synes Vanvid. De er skrevet i den første Tids Fortvivlelse. Hun har skreget til Gud; hendes Breve er Jakobsbønner, en Kamp paa Liv og Død om min arme Sjæls Frelse. Ofte blev de ogsaa til rasende Anklager mod mig; hun dukkede sig i Profeternes Ildhav for at øse deraf Forbandelse paa Forbandelse, Brøde paa Brøde over mit skyldbelastede Hoved. Der var ikke den Skændsel hun skaanede mig for, ikke denStraf i Himmel og Helvede, uden hun hentede den ned i en syg Fantasis tøjlesløse Billeder.

Det fik endda være, alt dette. Naar man har sit Arbejde og er glad derved; naar man er ung og sikker paa sit Maal, saa har man ogsaa Frejdighed nok til ikke at lade sig skræmme; saa kan man naturligvis nok være bedrovet til Tider ved at tænke paa det eller det, men det forstyrrer ikke vor Glæde ved at være til og leve med i Livet.

Men saa kan der ogsaa komme Dage, hvor ens Tanke er mat, ens Sind er tynget af baade det ene og andet, og saa staar man hjemløs i Verden — en stakkels vingeskudt Fugl over Havet.

Da rejser man sig i Had mod den Sværmer, der vilde være en Tvedragt mellem Brødre og Søstre, mellem Forældre og Born; han, der sagde sig at være Kærlighedens Gud, og som tændte Hadet, mens han bad: Fred være med Eder! Han, af hvis Korsfæstelses-Træ der er rejst Galger og tændt Baal i den ganske Verden; han hvis Navn tilbedes i en Skyaf Blod og Skrig, hvis Lære liar stinkende Ligbunker til Sejrens Milepæle.

Verdens Frelser, du! <

Han havde rejst sig i Fortællingens Hede, alle de gamle Smerter vaktes paa ny, mens han talte; de maatte have Luft, og han glemte, at det var kun en simpel Historie, han vilde fortælle.

Han var gaaet op og ned i Stuen, voldsomt gestikulerende. Nu standsede han foran Holst, der sad og stirrede forbavset paa ham. Og han kom uvilkaarlig til at smile af sin Hæftighed.

»Jeg blev lidt bange for dig, Smidt! Saadan har jeg aldrig sét dig.«

»Aa du, det kommer en Gang imellem over mig med saadan en Rovdyrs-Lyst til at flaa. :<

Men det er vist meget usundt —«

»Ja, det er det vist ogsaa. Men nu skal jeg nok dy mig. Det maatte bare have Luft.«

Og han satte sig igen og fortsatte lidt efter Fortællingen:

»Jeg havde i over et Aar ikke hørt hjemmefra. Min Søsters Breve var forlænge siden ophørte. Men af bekendte fra Egnen vidste jeg, at Faders Helbred kun var daarligt, og at Huset var stadig i Sorg. De omgikkes næsten ingen, kun Præsten og et Par ivrig troende. De havde søgt Trøst, maaske ogsaa Forladelse for mine Synder, i en mørk Pietisme, en lyssky Religion, der trak sig tilbage indenfor sine egne fire Vægge og hadede Livet udenfor. Kom mit Navn en sjælden Gang paa Tale, nævntes jeg som en død. De vilde intet vide om min Færden. Kun én Gang havde Fader — det var mens min Søster endnu skrev til mig, og hun fortalte mig det — spurgt til mig. Han havde sagt: »Er Oscar stadig den samme?« Og da min Søster tav, sagde han: »Godt. Du skal intet fortælle. Jeg forstaar —«

Hvert Aar til Faders Fødselsdag havde jeg skrevet; jeg fik siden at vide, at Brevene blev brændt ulæste.

Saa kom en Dag Præsten hjemmefra op til mig.

Han fortalte, at Fader laa for Døden, og han bad mig rejse derned. Hjemme vidste de intet om Præstens Skridt, menden skikkelige Mand mente, han ikke kunde forsvare at lade Fader og Søn skilles uden et forsonende Ord.

»Jeg ønsker ikke at kjende Deres nuværende Anskuelser,« sagde han til mig; »men er der Dem muligt, saa boj Dem en Smule. De kan tro mig: overfor en døende har man Lov til at slaa lidt af paa sin Stolthed. Blot et forste forsonende Ord fra Dem, og jeg er vis paa, at Deres Fader, som aldrig —- husk vel paa det — er ophort at elske Dem, vil være glad over at have faaet sin Son tilbage.«

Samme Dag fulgtes Præsten og jeg derned.

Yi talte kun lidt paa Rejsen ; men saa meget fik jeg dog ud af ham, at han i den senere Tid ofte havde talt til Fader om, at d e t ikke at ville sé mig sikkert var at gaa for vidt. Men Hovedsummen af Faders Ytringer herom havde været: »Hvorfor skulde jeg sé hamr Blot Synet af ham, der en Gang var mit kæreste Haab og som siden blev mit Livs Smerte, vilde vække al Fortvivlelsen til Live igen.For mig er min Søn død. Det dulmer dog at kunne tro det.«

I den lille By blev jeg betragtet som et Dyr i et Menageri. Man saa sky til mig og holdt sig lidt bange tilbage. Det

var formodenlig ikke saa meget mine Anskuelser, man var bange for, som det, at jeg var en banlyst. Det var med meget Forbehold, at Byens Honoratiores, som jeg kendte fra gamle Dage, besvarede min Hilsen.

Jeg tog ind paa Hotellet, og lidt efter gik jeg hjem. Efter Aftale med Præsten kom jeg umeldt, da det jo ellers var muligt, at man ikke vilde modtage mig. Du kan tro, det var med underlige Følelser, jeg efter saa mange Aars Forløb gensaa mit Hjem. Man bliver blødt stemt, naar ens lykkeligste Dage pludselig manes saa levende frem gennem de Ting, der omgiver en. Men jeg tilstaar det — da jeg var paa Trappen og kom til at tænke paa, hvordan jeg egenlig nu vendte tilbage — ikke sogt og ventet som kær Gæst, ikke som Sønnen, der er vant til at betragte kvaderens Hus som et Sted, hvor han medRette hører hjemme; men som en fremmed, en Tigger, der skulde bede om Forlov, en angrende Synder, der bad om Tilgivelse — jeg tilstaar det: jeg var ved at vende om. Hvorfor trænge mig paa et Sted, hvor man helst var fri for migr Jeg maatte kue alle de oprørske Tanker, kun tænke paa dette ene, at dér bag disse Mure laa min stakkels Fader doende og dog maaske med Trang til at sige sin Son et godt Ord til Farvel, for at bekvemme mig til at ringe paa.

En Tjenestepige, jeg ikke kendte, lukkede op. Hun saä forundret paa mig, da jeg spurgte om Frøkenen. Hun var aaben-bart ikke vant til at sé fremmede Ansigter dér i Huset.

Hun bad mig vente i Dagligstuen. Jeg husker, at jeg rystede, da jeg stod dér. Der var uforandret som i gamle Dage, kun lidt mere falmede saä Betrækkene og Tæpperne ud. Intet nyt, intet, der ellers tydede paa, at Aar var svundne. Kun én Forandring lagde jeg Mærke t'l. Et Portræt af mig som Student, der havde hængt over Sofaen, var borte. Derimod stod endnupaa Skrivebordet et gammelt Daguerrotypi af min Søster og mig som smaa.

Da jeg havde ventet et Øjeblik, kom min Søster ind. Hun var bleven gammel i de Aar.

Hun saa nysgærrigt hen mod den fremmede, men i samme Nu gav hun et svagt Skrig. — »Oscar !«

Jeg sagde: »Jeg er kommen, Emilie,

for at sé til Fa'r. Har du intet Ord at sige mig til Velkomst?«

»Vi havde ikke ventet dig.« Hun saa til Siden ; men der var Taarer i hendes Øjne.

»Er det nødvendigt, vi modes saa-ledes?« spurgte jeg, og gik hen og tog hende om Livet — som saa ofte i gamle Dage.

Et Øjeblik kæmpede hun. Saa bøjede hun sig ind mod mig og skjulte sit Hoved ved min Skulder. Hun græd, saa hun ikke kunde sige et Ord. Der var saa meget haardt, der skulde smelte først.

Siden da vi sad sammen og talte om Fader, sagde hun, at han i de sidste Dage ikke havde nævnt mit Navn; men huntroede nok, at jeg var hans Tanke Dag og Nat. Han laa under Tiden og kastede sig paa Sengen i stor Sjælsnød. Hun hørte ham bede, naar han var ene; han bad saa angstfuld til Gud om Kraft, Styrke — altid det samme.

»Jeg tror gerne,« sagde hun, »at han vilde tilgive og dø med Forsoning, men han tør ikke; og maaske har han Ret; men jeg véd ikke — jeg kan dog ikke tro, Oscar — det vilde være saa skrækkelig-

o

haardt!«

»Naar han sér dig« — foiede hun til — »saa bli'r han dog maaske blød, og jeg tror, han vil være roligere bagefter.«

Det var ud mod Aften, at jeg gik ind i Sygeværelset; Gardinerne var trukne for, Lampen endnu ikke tændt, saa der var næsten mørkt.

Jeg horte bag Skærmbrædtet en svag, forpint Stønnen.

»Er det dig, Emilie?«

Jeg kunde ikke svare du, Stemmen sad mig fast i Halsen, og da jeg gik om bag Skærmbrædtet, hen mod Sengen, var jeg ved at synke i Knæ.Han laa med lukkede Øjne og trak Vejret tungt. Den ene Arm laa ovenpaa Tæppet.

Jeg bøjede mig ned og kyssede Haanden.

I det samme slog han Øjnene op.

Han sagde kun mit Navn, men der laa i Tonen tusinde ophobede Lidelser.

»Fa'r, jeg kommer for at bede om Tilgivelse.«.

»Kommer du med Fred, Oscar? Har Herren omsider ramt dit genstridige Hjærte?«

Der var en saa angstfuld Forhaabning hans Ørd, at jeg forbandede mig selv, at jeg ikke kunde lyve. Jeg kunde ikke — jeg blev liggende tavs.

Saa er du da den samme!«

Og nogle Sekunder var der lydløst tvst.

j

Men saa med ét rejste han sig med al sin Kraft over Ende i Sengen. Uvilkaarlig rejste jeg mig ogsaa.

»Og nu kommer du her for at gøre mig mine sidste Timer endnu tungere. Hvad vil du, Oscar? Tilgivelse? Men jeg, dinFader, siger dig: Herren din Gud, hvem du har spottet, han tilgiver dig ikke. Jeg havde en Søn, som Gud gav mig at vogte. Og nu skal jeg staa for hans Aasyn, og naar han kræver mig til Regnskab, saa skal jeg sige: Min Son har jeg ikke mere. Du gav mig ham, at jeg skulde gøre ham til din, og han gik ikke dine Veje. Min Søn er fortabt.

Forbandet være den Dag, du fødtes! Forbandet være denne Dag, da du vendte hjem, en Spotter som da du gik.

Gaa Oscar! Gaa, siger jeg ! Mit Hjærte taaler ikke at sé dig!«

Sindsbevægelsen havde udmattet ham ; han sank tilintetgjort sammen.

»Du maa gaa, Oscar,« sagde min Søster, der var kommet til ved de højrøstede Ord. »Dette dræber Fa'r!«

Lidt senere besøgte hun mig paa Hotellet; Fader var falden i Vildelse; hun ventede ikke, der var langt igen til Døden. — Han døde om Natten, uden Bevidsthed.

Allerede næste Dag rejste jeg. Jeg kunde ikke udholde at være med til Begravelsen.-----Der blev tavst. Smidt tændte

sin Cigar, der var gaaet ud under Fortællingen. Saa sad de og stirrede ud i Værelset hen mod Kakkelovnen, hvor de sidste Stykker Kokes skrattende faldt sammen, og de strøg i Tavshed flere Gange Asken af Cigaren.

O , oKærlighed.ommermiddagens Sol laa rolig og brændte Konsulens Landsted i Skodsborg. Fruen tog sig en lille Skraber før Dampbaadens Ankomst; den unge Herre, Studenten, var inde at gjøre Kroket-Kur til Professorens Døtre. Konsulen var ventet med Dampbaaden fra Staden.

Saa havde de Forlovede da Havestuen med Verandaen til fri Disposition og kunde benytte disse ensomme Øjeblikke til en liden Kærlighedsduet.

Han laa i en lav Gyngestol og røg', ved Siden af en Slags Rør-Chaiselongue,hvor Frøkenen hvilede mellem Puder, med Kjolen faldende ned over Anklerne, som viste broderede Strømper i kokette smaaSko.

Ud over Verandaen saas Sundet, der brødes i Blink under Solen.

Midt i et Drag af Cigaren gabede han.

»Johan — du gabede!«

»Aa-aah ja du, det er saa varmt!«

Hun fik travlt med at holde en kinesisk Vifte for Munden.

»Julie — du gabede!«

»Det er det daarlige Eksempel', der smitter. Vær lidt morsom, Johan!«

»Sé, hvor Vandet er grønt dér langt ude!«

»Du er utaalelig.« Og hun slog ham over Benene med Viften.

Han rettede sig op i Stolen, skubbede den nærmere til Chaiselonguen og bøjede sig ned over hende for at kysse hende. Men hun fjærnede ham med Viften, som om han var en Flue, og sagde:

»Kære Johan, du véd, at jeg holder skrækkelig meget af dig; men du, Sommeren er egenlig ikke til *at være forloveti — saadan forlovet med Kys —; den er altfor varm.«

Lidt gnaven havde han trukket sig tilbage, men laa nu atter dorsk i Stolen.

»Ja, søde Julie, du har vist Ret — ak ja!«

Hun vendte sig om imod ham, støttet paa Albuen, og saa drillende paa ham.

»Kan du ikke hellere gjøre lidt Kur til mig? Som før vi var forlovede? Det er ikke nær saa generende — ikke nær. Man burde aldrig ha'e Lov til andet om Sommeren.«

»Ærlig talt, Julie, finder jeg, du kan være tilfreds med den Kur, der bli'er gjort til dig. Først Kammerjunkeren, saa den lille Adjunkt, saa Studenten, saa —*

>Du er vel ikke jaloux, Johan? Og hun vendte sig saa stærkt om imod ham, at hun maatte støtte med den ene Fod ved Gulvet.

»Nej, Gudskelov, min Pige! De Børne-streger er vi da færdige med —-«

»Hør, sig mig nu egenlig, Johan« — hun lagde sig atter tilbage og stirrede op i Loftet — »sig mig, mener Du virkelig, at det er saa dumt at være jaloux?»Han saä hurtigt paa hende. Hun laa

ubevægelig.

»Ja—a, sér du — det er, som man ta'er det. Vi f. Eks. synes jeg nu egenlig ikke egner os dertil. Der skal stærke Folelser til — jeg mener, saadan mere voldsomme. Og vi er saa rart afdæmpede . . .«

»Ja, saa rart afdæmpede — under Tiden kunde jeg fristes til at mene for afdæmpede. Men det kender du vel ikke noget til, Johan — de Følelser? For ikke sandt, det er barnagtigt af mig at mene saadan noget ?

»Aa — nej, barnagtigt just ikke. Men det andet er saa anstrængende, og saa oven i Købet om Sommeren. Nej du, en stille Gøren-Kur er langt behageligere—«

»Jeg tror, du tillader dig at gøre Nar af mig? <

»Nej, sødeste lille Julie; men du sa'e det jo!«

»Ja, ja vist ja! Og jeg mener det naturligvis ogsaa, og det gør du ogsaa, ikke?»

»Jo — naturligvis.«Og atter blev der tavst. Julie betragtede sine Sko; Johan laa udstrakt i Stolen med Hovedet helt bag over for at følge Røghvirvlerne.

Pludselig spurgte hun;

»Johan, har du nogen Sinde truffet to rigtig forelskede, jeg mener to, der var saadan, hvad man i Romaner forstaar ved at være forelskede? To, der vilde dø for hinanden?«

»Jeg har en Gang kendt to, der var alt for hinanden; som kun levede, kun aandede næn ved hinanden.«

»Fortæl mig lidt derom.«

»Ja, hvis du er oplagt til at høre, skal jeg fortælle deres lille Historie, eller rettere hans, for hende kendte jeg kun gennem ham.«

«Du bliver saa alvorlig, Johan. Er det noget sørgeligt?«

»Nu kan du jo selv dømme. Faar jeg Lov at sidde ved Siden af dig?«

Hun rejste sig og gav Plads.

Da han havde sat sig hos hende og taget hendes Haand, begyndte han;»For nogle Aar tilbage var min intimeste Ven Knud Petersen. Han var Søn af en rig Grosserer og var allerede godt paa Veje t;l at blive Faderens Kompagnon. Knud var i den Periode det, som I Damer med en mystisk Betoning kalder: lidt vil di men for Resten var han ikke værre end vi andre, blot havde han nogle flere Penge. I vores Kreds galdt han for at være en Pokkers rask Fyr; i de ældres Samtaler blev han ofte kaldt let og løs.

Du kan saa forstaa, at jeg blev aldeles forfjamsket, da jeg en Morgenstund, uforberedt og intet anende, modtog Forlovelseskort fra ham. Ærlig talt troede jeg først, det var gjort for Narrestreger, det med at sende Kort; men da jeg kom op til ham, •traf jeg ham straalende glad, og ved Siden af stod hans Forlovede, en køn ung Brunette, lige saa straalende.

Vi arrangerede et Sold for ham for at fejre Begivenheden, og Festtalerne kom med mange Vittigheder over denne »ny omvendte <. Men da han rolig havde hørt paa det altsammen, rejste han sig og holdt en formelig Afskedstale. Denne Aften varden endelige Afslutning paa en Periode af hans Liv, hvorfra han ganske vist vilde bringe mange glade Minder med, men som decideret nu maatte være forbi. Han havde nu faaet et Maal for sit Liv; han havde fundet Vejen til Lykken, som maaske mange af os troede var en Fabel, men som ikke desto mindre eksisterede for den, der forstod i rette Tid at gribe til. Vi sad og hørte forbavsede paa ham, men tænkte: det gaar vel over.

Men du, det gik ikke over. Vi skulde faa end mere Grund til at forbavses.

Siden Gildet havde han ganske trukket sig bort fra sin gamle Omgangskreds, og det var nu kun rent tilfældigt, naar jeg traf ham.

Saa en Dag overraskes Verden ved at erfare, at Knud, som den Gang var 23 Aar, var begyndt at studere Medicin. Han havde opgivet Handelen, havde forladt Faderens Kontor og var, efter at have modtaget den gamles Forbandelse, flyttet

hjemmefra.

Det var n°k gaaet til Paa følgende Maade. Faderen skal være en yderstubehagelig Karl, tyrannisk og i sine Forretninger meget paa Grænsen af det uhæderlige. Nu, mens Knud forte sit glade Ungkarleliv og ikke interesserede sig videre for sine alvorlige Beskæftigelser, gik alt godt. Han mødte paa Kontoret, lod, som han arbejdede, og tænkte over intet.

Efter Forlovelsen blev det anderledes. En skønne Dag kom det til et Sammenstød mellem ham og Faderen, der ikke taalte Kritik over sine Forretningsprinciper. Det blev fra den Dag værre og værre. Knud havde kun Valget mellem at adlyde eller gaa.

Og saa gik han, efter sin forlovedes udtrykkelige Ønske. Og sér du, det betød ikke saa lidt endda; — det betod, at Knuds Fremtidsudsigter blev meget problematiske, at Bryllupet, der skulde have staaet om kort Tid, blev skubbet mindst seks, syv Aar ud i Tiden. Ikke sandt, Julie, der hørte megen Tro, meget Mod til for at gore det, fremfor alt megen Kærlighed? Og hvad var det egenlig, der fordredes af ham ? At han skulde gaa en Smule paa Akkord med sin Hæderlighed,lukke Øjnene for et og andet. Og til Gen gæld for det en rig Fremtid, Opnaaelsen" af hans varmeste Længsel, Bryllupet.

Han valgte det andet.

Han flyttede ind i et lille, tarveligt Værelse, levede utrolig sparsommeligt. Hans Liv var i tre Aar en Række af

Heroismer, som kun den, hvis Tilværelse er knyttet til én stor, alt beherskende Følelse, evner at føre til Ende. Han blev en Saga i den studerende Verden. Man smilede ad hans Fanatisme, men man maatte, naar man var ærlig, beundre ham — og tilmed misunde ham. For han var det lykkeligste Menneske, jeg har sét. At møde ham med hans forlovede var at faa et Glimt fra en Verden, en Livsførelse, der er lysere, finere og bedre end den almindelige. To lykkelige, smilende Børn var de at sé paa, følende blot det at drage Aande tæt op ad hinanden som en Nydelse.

Hun arbejdede med ham, hjalp ham at skrive Kollegier af, læste højt for ham, naar han var træt, botaniserede med ham. En Dag fortalte han mig om hende; han lagde Armene om min Hals og sagde medTaarer i Øjnene: »Jeg er bange for, at

jeg har faaet mere af Lykken, end jeg har Ret til.« Og disse Ord, der blev sagt simpelt og ligefrem, rummer mer end de største Lovtaler kunde sige.

De arbejdede sig frem, Tomme for Tomme, til deres Maal. Hver Dag var et vundet Stykke; de talte Dagene til den store Dag, da Eksamen var taget, og de bleve ikke trætte af at lægge Planer.

Han var nu naaet saa vidt, at første Del af Eksamen stod for Doren; man vidste, at han vilde faa den glimrende.

Saa — det var ved Foraarstid — blev hun syg. Jeg mødte ham en Dag paa Gaden, og han fortalte mig det. Men han lo, fuld af Haab og Mod, og sagde: »Det betyder intet; vi har overanstrængt os — det er det hele. Lidt Feber og Mathed, saadan en rigtig Foraarssygdom.«

Han havde skuffet sig. Det blev en snigende Feber, som langsomt, men sikkert tog hendes Liv.

Det var svære Tider for ham, svært at læse til Eksamen; men han, som kendte, hvad det var at tvinge sig, tvang sig til attage den, og hans straalende første Karaktér var den sidste Glæde, hun fik med sig.

Hun døde, du.

1

Hvad dette betød for ham — ja, du græder, Julie; du fatter det. Ikke sandt, det maa have været en Sammenstyrtning for ham af alle Begreber, han maa have rejst sig i skrigende Had til de Kræfter, der styrer vor Tilværelse, og som tillader en saa oprørende Uretfærdighed. Han har vel ogsaa gjort det; han har vel, som saa mange før ham, slaaet sin Pande blodig mod Fængslets Mure.

Efter hendes Død lukkede han sig inde, modtog ingen; og en Dag hørte jeg, at han var rejst til Rusland, hvor eller med hvad Planer har jeg ikke kunnet faa at vide.

Hans Fader havde nok gjort ham Tilbud om at vende tilbage — selvfølgelig havde han svaret nej; men i det hele taget har vel Opholdet her været ham uudholdeligt.

Ja, Julie, du spurgte mig, om jeg havde kendt nogen, der rigtig havde elsket. Knud og hans Kæreste elskede hinanden meget højt.«

-----Han bøjede sig ned og kyssede

hende. Hun havde under Fortællingen

o

flyttet sig tæt op til ham, og han kunde mærke, hun rystede.

Han begyndte næsten at fortryde, at han havde fortalt Historien; han havde ikke beregnet, at den vilde gøre saa stærkt et Indtryk.

Saa saa hun op mod ham med taare-fyldte Øjne og spurgte:

»Johan, vær ærlig. Sig mig, vilde du kunne trøste dig, hvis jeg døde?«

Hendes Øjne søgte Svaret paa hans

/

Læber; og han maatte sé til Siden for at undgaa hendes Blik.

Han strøg hende ned over Haaret og svarede:

»Men lille Julie, hvor kan du spørge —? Vi to — ikke du? — vi vil være raske og leve rigtig længe sammen.«

Men i det samme han havde sagt detr sank Julie sammen og brast i Graad.Ægypteres Gæstebud.

en unge Læge, Dr. Otto Fasting, havde spist sin Aftensmad, hurtigt som man spiser, naar man er ene.

Nu sad han i en Lænestol, tæt ved Kakkelovnen, og stirrede ind i den ulmende Ild, mens Varmen glødede hans Ansigt.

Der var Halvmørke i det store Rum, hvor alt Lyset kom fra en Lampe med Skærm for, der stod paa Skrivebordet, helt henne i det modsatte Hjørne.

Han var træt af Dagens Praksis, kunde hverken bekvemme sig til at arbejde eller gaa til Sengs.Aftenbladene laa ulæste paa Gulvet ved hans Stol.

Fra en Koncertkælder i Gaden steg muntre Dansetakter op, blandet med den summende Larm fra Vogne og Mennesker.

Han sad overfor denne Efterklang af Byens Liv som den dove ved Symfonien • han opfattede kun de tomme Latterligheder, det absurde.

Mon de morede sig de Folk: Var mon det, hvad de kaldte for Lykke, at sidde en Aften igennem over et Glas 01 og hore paa evig og altid de samme Melodier?

De kendte ikke, hvad det var at sidde torstig ved Livets Bord uden at turde drikke; de havde ikke Trangen til at tomme i fulde Drag; de kendte kun til at nippe.

Men netop det var det, han ikke vilde. Og det andet kunde han ikke. Aldrig nyde, aldrig drikke, saa der ikke blev Draabe tilbage. Hvorfor kunde han det ikke:

Han var sprungen op fra Stolen; han horte sin Stemme do hen i Rummet, saa saa stod han et Øjeblik forsigtig lyttende, som om han ventede paa Svar.

- co —Pludselig lo han højt og smed sig i Stolen.

Med ironisk Tonefald deklamerede han ind i Kakkelovnens Ild:

»Han kæmpede med Skygger; dræbte mange af dem og døde som en Nar.«

»Han var en yndet Damelæge; slog sine Patienter ihjæl paa den humaneste Maade — han var en Charlatan!«

»En Gang var han ung, meget ung, og tænkte paa at blive Menneskehedens Velgører og — Etatsraad. •

»Det sidste talte han ikke om; men det første bildte han en ung Pige ind, og hun troede paa ham.«

»Siden blev hun klog nok til ikke at tro paa ham, og det blev han ogsaa selv.«

•»Og nu henlever han sine Dage med en Gang imellem at dræbe Skygger.«

»Ved hans Begravelse er der mange Blomster og tørre Øjne, og Præsten præker skønt over han ukendte Dyder.«

Ved Graven taler den afdøde selv til Ligbærerne og to Venner, der boer i Nærheden af Kirkegaarden, og som derfor er fulgt med; han siger: Lykken er enHat, som er blæst af i Storm paa Frue Plads. Den, der lober efter for at fange den, er en Idiot. Man faar ondt i Ryggen af at bøje sig, det er alt. Farvel.«

Med et Rvk tvang han Tankerne til-bage fra deres tøjlesløse Løb. En Angst havde grebet ham for Vanvidet.

Hurtigt gik han frem og tilbage i Værelset og mumlede:

»Jeg er gal, gal — jeg er gal, gal!«

> Det blev til en Melodi, han nynnede og som han lullede sig selv til Ro med.

Han satte sig ved Skrivebordet, og hans Blik faldt paa et Dameportræt derover.

i Havde jeg saa blot dig, Mo r, — kunde jeg, naar alle de mørke Tanker kom, lægge mit Hoved til dit Bryst og hvile dér, saa godt, saa godt, som da jeg var Barn! Men ogsaa du forlod mig, og dog burde du have vidst, at en Moder ikke tør dø fra sit Barn. Mo r, hvorfor skulde det dog sker«

Hans Hoved faldt træt ned paa hans Haand. Med sløve Tanker stirrede han hen for sig. Da fødtes i ham langsomtog ubevidst en Trang til at leve lykkeligere Dage om. Mekanisk havde han aabnet en Skrivebordsskuffe og fundet frem en Pakke gamle Breve.

Han løste Baandet og begyndte at læse, ligegyldigt og interesseløst.

Men efter Haanden løsnede sig gamle Minder i hans Bevidsthed. Solskinsbilleder med kvidrende Kærlighedsord, med et lyst tillidsfuldt Barneansigt, med Duft af en Sommerdag.

Han læste sig varm i alle disse Breve, der var som en Kirkegaard, med Gravstene fulde af Inskriptioner; eller som en kær Afdøds Værelse, hvor Duften, hver Nipsting, hvert Møbels Stilling minder om den Døde, lader os drømme ham levende midt i alle disse Ting. der er hans.

Hvert blødt og kærligt Ord blev et Kærtegn, og han følte hende staa bag sig, medens han læste; han følte jo hendes Aande som lune Strømninger over Ansigtet.

Han løstes op i Vemod. Han saa hendes Ansigt forklaret og uden Skygge; mod sig selv havde han tusinde Bebrejdelser.Og hende havde han mistet. Stykke for Stykke var hun gledet ud af hans Arme, der havde været for trætte til at holde hende fast.

Nej, nej, — der var ingen Lykke for ham • kun i ensomme Timer kunde han fantasere sig en Anelse derom.

Ude i Livets Dagslys vaktes Reflek-tionen, der dræbte Glæden, der dræbte selv Øjeblikkets Nydelse.

Hvor ofte hørte han ikke Tale om at nyde! Men han troede ikke derpaa. Eller var han da anderledes end andre? Kunde man lære den Kunst at glemme alt andet end Nuet, kunde man tvinge sin Tanke bort fra det Ord »Imorgen«, blot en eneste Gang, blot nyde ét altforglemmende Moment, vanvittigt, sanseløst maaske, men dog nyde!

o j

Han sad med lukkede Øjne og saa ind Nydelsernes Land.

Skønne Kvinder saa han. Unge, uskyldige Piger, kælne som Lam, skabte i hans Atraas Billede, netop med de Tillokkelser, han elskede, netop saa hengivende, som han vilde, og han nød deres Uskyldighed, somhans Fantasi voldtog. Men der var ogsaa elskovsvante Kvinder iblandt, som tog ham med beregnende Kærtegn, og som gav deres købte Legemer hen som Slavinder.

— Han rev sig ud af sine usunde Fantasterier og gik hen til Vinduet, slog Gardinet til Side og aabnede.

Aftenen laa frisk og stor med høj stjernerig Vinterhimmel.

Han fyldte sig med den stærke Luft, han fortabte sig i Aftenens Skønhed.

»En saadan Nat gad jeg nyde!«

Der var en, der slog ham paa Skuldren.

»God Aften, Fasting. Du staar nok og falder i Tanker? Hva', du hørte nok ikke jeg kom?«

»Du er velkommen, kære Hougstad, tag Plads.«

»Ja, du maa undskylde, jeg kommer saa sent, men jeg saa Lys, og saa fik jeg Lyst — jeg driver saadan lidt rundt

i Aften.«

»Det var godt, du kom. Jeg sad her os: blev melankolsk i Ensomheden; man

oburde egenlig aldrig pleje Omgang med sig selv • man har ingen Selskabstone, naar man er ene.«

»Stakkels Fyr — har du virkelig saa megen Moral endnu, at du kan blive i daarligt Humor ved at spekulere over Livets Skrøbeligheder? Jeg holder dog for meget af mig selv til at gøre mig den Slags Skrupler.«

«Ja, sér du — saadan noget er man vel egenlig ikke altid selv Herre over. Det kommer, naar det maa komme.«

»Pyt, det kommer, naar Maven er i Uorden. Er du ikke en Gang saa meget Læge, at du véd det? Og den bedste Kur er s’gu at more sig og faa livlig Blodcirkulation : smukke Damer eller god Mad, ligesom du vil, begge Dele er godt, bedst naturligvis baade det ene og andet. — Hvad mener du for Resten om at gaa lidt med ud i Aften? Hva’ gamle Ven, tror du ikke, du kunde ha’e godt af det?«

»Ja du, ærligt talt vilde jeg gerne. Jeg vilde gerne more mig rigtig i Aften, forstaar du, rigtig saadan vildt —«v Brillant, Fasting, du er alligevel en Knop —«

»Nej stop — jeg kan ikke.«

»Sikke nu no'et Sludder. Nu var jeg allerede saa glad —«

»Nej, paa Ære jeg kan ikke. Du véd, at Carl Holm Kone er farlig syg, saa betænkelig, at jeg ikke tror, der er meget Haab. Jeg var der i Eftermiddags — den Gang laa hun rolig hen. Men kommer der et nyt Anfald, hvad der er mer end rimeligt, maa jeg gøre det sidste Forsøg med koldt Bad. Jeg sagde det til Holm og bad ham sende Bud, hvis der skulde ske noget, om det saa blot var en Antydning. Og nu risikerer jeg at faa Bud hvert Øjeblik hele Natten. Saa du forstaar nok, Pligten, kære Ven —!«

»Pligten for Fanden — nej min Sæl om jeg forstaar! Du kan da ikke sidde indemuret her fra Morgen ttl Aften og fra Aften til Morgen for at vente paa, om Holms Kone vil være saa venlig at faa det Anfald, som formodenlig slet ikke kommer. Det gaar med saadan noget som med Regnvejr. Naar man venter det ogtager Paraply med, skal det nok altid træffe sig at blive det dejligste Solskinsvejr. — Men bedste Mand, jeg faar en Idé! Vi kan jo da endelig ogsaa debaucliere her hos dig, om du vil? Saa kan du jo fare afsted, hvis det bliver nødvendigt.«

»Her hos mig — aa ja, du siger noget. Men det er da ikke Meningen, at vi to skal sidde her og soide mnd trinken unsres Bier allein?«

»Nej, hvis du vil lade din Madamme

sørge for Bordet, skal jeg sørge for----!

Fasting, kender du Laura Faber og lyse Stella? Brillante Piger, du gamle!«

»Skvnd dier saa — hvornaar kan 'du

* o

være her?«

»Om tre Kvarter skal Ekvipagen holde herudenfor.«

»JBien — alt skal være parat til Herskabernes Modtagelse. Men vildt vil vi ha’e det — hører du Hougstad — saa vildt, som det er muligt!«

»Det skal blive stormende, Fasting, stormende, det lover jeg. Vi vil blive som Born igen. Adjos saalænge.«

— es —— Fasting gik urolig frem og tilbage, bange som foran den forbudne Frugt.

Saa ringede han paa Husholdersken.

Spadserende uddelte han Ordrerne.

»Sørensen, vil De i lynende Fart skaffe Østers fra Kælderen derovre, fem Dusin, og Masser af Druer. Vil De

sætte Lys i alle Stagerne og lægge Brænde i Kakkelovnen. Hent saa Vin Skabet, al Champagnen og Madeiraen med den blaa Etikette. De dækker Bordet i Spisestuen, fire Kuverter, og sætter Pokalerne og de lave Sherry glas frem. De gør alt i Stand, saa vi ikke behøver Dem til Opvartningen, og naar De er færdig, gaar De i Seng og sover — forstaar De, s o v e r. Hvad der saa sker, hvad De saa hører, De bliver liggende, hvis vi to skal blive ved at være gode Venner. Er De med?«

. . . Da dette var besørget, tilbragte han Tiden med at tage Cigarer og Cigaretter frem, stænke Parfume paa Kakkelovnen, rydde op og gøre net. Men fra Tid til anden lvttede han. Blot der ikke kom Bud fra Holm!Hougstad kom med Frøken Laura og Stella. Fasting førte Stella til Bords. I Begyndelsen konverseredes der, Frøknerne gav Damerne, og Fasting var utilpas. Hver Lyd i Huset gjorde ham bange. Men da de første Flasker var tømte, var Dame-fernissen skyllet bort, Stemningen blev løst, og Fasting glemte at ængstes. Hougstad opfyldte sit Hverv at gøre Aftenen »vild«. Ved Madeiraen blev Fasting fuld. Mens Hougstad laa og skoggerlo paa Sofaen, dansede han og Laura Indianerdans til Musik af Stella.

Fasting smed sig træt i en Stol;' han laa og brølede noget afsindigt noget, mens han strakte Armene ud efter Stella.

. . Pludselig begyndte Xatklokken at kime. Henne ved Vinduesposten svingede den frem og tilbage.

Fasting strøg sig med Haanden over Panden med en dæmrende Anelse om noget alvorligt; men hans sløve Hjærne kunde ikke fange det. Saa fik han en Fornemmelse af, at der var nogen, der vilde have Østers, og han smilte gemytlig. »Ho ho, gamle Ven! la nu være med at skabedig. Vi har jo hort det! Nu ska' vi straks —«

Stella var faret hen til Vinduet og havde grebet fat om Klokken • hun stod med Ansigtet ind mod Stuen og svingede den som besat frem og tilbage, saa Houg-stad og Laura maatte stoppe Fingrene i Ørene.

»Hi-hi. Hun er s'gu go'. Hun sku' s gu være Kristen Dover eller Kisten Kimer eller hva' Satan det nu er, de hedder.«

»Saa hold dog op for Pokker!« skreg Hougstad.

Men Stella kimede vildere og vildere; den skingrende Larm æggede hendes Fuldskab.

»Bliv ved Stella, bliv hare ved!« stønnede Fasting, der hylede af Glæde over de andres Fortvivlelse.

Men pludselig vendte hun sig om og smækkede Vinduet op. Hun bøjede sig ud i Mørket; der rullede en Droske gennem Gaden. «Lykke paa Rejsen!« skreg hun efter den.Og hun gav sig til at synge:

»Skidt være med de døde, for de kommer ej igjen —*

De andre faldt i med, og Fasting lo, saa Taarerne rullede ham ned ad Kinderne.

Fasting laa og kastede sig i Sengen. Det var lys Dag, men han kunde ikke faa Bugt med den tunge Søvn.

Halvt sovende tvang han Øjnene op, og fik gennem den aabenstaaende Dør et Skimt af den derangerede Spisestue. Flan skyndte sig atter at lukke Øjnene og vendte sig om paa den anden Side for at sove videre; men han havde faaet en doven sødlig Smag af Champagne i Munden, og Tankerne begyndte at arbejde; det var, som der summede Klokkeklang i hans Øren, og saa med ét brød et Billede frem: Stella, der bøjede sig ud med sit blege Ansigt i den mørke Nat, og sang. I samme Nu blev den summende Lyd til Natklokkens Kimen. Nu huskede han det: Stella havde jo kimet, men før hun. Du store Gud, det havde ringet!Han rejste sig over Ende i Sengen og saa sig forvildet om; saa smed han sig tilbage og skjulte sit Ansigt i Hovedpuden.

Om det havde været Carl Holm! Han turde ikke tænke. Om det forfærdeligste var skét! Han saa det, kunde ikke slippe bort derfra: Hende, den unge Kone, bleg

med foldede Hænder over Lagenet; ham, Vennen, tilintetgjort, med Forbitrelse, med •Had mod Lægen, som han havde stolet paa som paa en Ven.

Han forsøgte at gøre det hele til en Ubetydelighed. Hvorfor netop tro, at det havde været Holm? Hvor ofte var

han ikke bleven kaldt ud om Natten for rene Bagateller!

Han sprang ud af Sengen og saa Morgenposten paa Bordet. Der laa en løst sammenlagt Billet. Han kendte Holms Skrift.

Han læste:

»Kære Ven. Marie fik Anfaldet i Nat Kl. i. Jeg har ringet og ringet — forgæves. Jeg er fortumlet og véd ingen Udvej. Der er Lys i din Lejlighed — jeg kan ikke tænke, forstaar intet. Komstraks, naar du har faaet dette, hvis det ikke er for sént. Holm.«

Fasting folte alt i sig lammes. Han gik om i Værelset, foleslos og slap. Mekanisk klædte han sig paa, flyttede et eller andet Møbel paa sin Plads, bladede i en eller anden Bog uden at læse. Han greb sig i at regne ud, hvad denne Nat havde kostet ham. Saa sank han ned i en Stol, og der paakom ham en dyb Medlidenhed med sig selv — med sin egen Svaghed, sin Fortvivlelse.

Pludselig för han op. Nej, han maatte have Vished — det var jo muligt — han var ikke langt fra at bede til Gud. »Blot hun lever, blot det, blot det, og jeg lover, det skal være min sidste Svaghed «

Det var et forrygende Snevejr. Blæsten red i sluttet Choc ned ad Gaden, gennem hvilken Fasting arbejdede sig frem.

Han mærkede ikke Kulden, kun Lindringen ved at presse sit glødende Hoved ind i Stormen.

Alt som han nærmede sig sit Maal, gik han langsommere.

Da han naaede Vendersgade, listedehan sig langs Husene paa den modsatte Side af den, hvor Holm boede.

Han stillede sig hen i en Gadedør og saä op ad Huset. Der var rullet ned i Sygeværelset; men han kunde ikke huske, om det var noget nyt.

En Mand gik forbi og hilste ham. Han lagde Mærke til, at han vendte sig om og blev ved at sé efter ham; og det gik op for ham, at der maatte være noget besynderligt ved hans Ydre.

Han skyndte sig over Gaden, men standsede foran Døren. Endelig tog han sig sammen, gik ind og bankede paa hos Portneren.

Da Portnerkonen saa hans forstyrrede Ansigt, i fik hun travlt med at tørre sine Øjne i Forklædet.

»Ja, aa ja, Hr. Doktor. Det var bedrøveligt, saa ung hun var og saa yndig i sit Væsen. Herren ta'r baade de unge og de gamle, naar det er ham belejligt — ja, han give os alle en salig Forløsning!«

Men Doktoren var borte; Konen saä ham fare ned ad Gaden med Blæsten eftersig. Han gik og talte højt med en fuld Mands viljeløse Bevægelser.

Folk, der mødte ham, forargedes over den velklædte unge Mand, der var i en saadan Tilstand saa tidlig paa Dagen.

Men da han naaede ind til Købmager-gade, rettede han sig op, og han begyndte at lave sammen paa en plausibel Historie til at bilde Carl Holm ind.

Mens han tænkte paa dette, fandt han paa, at det maaske kunde være hensigtsmæssigt at tage sig et varmt Bad til at stramme sig op med; men paa Vejen gik han ind til en Kunsthandler og købte » Un balser«, som han kom i Tanker om, at han havde lovet Stella.„En famille"fterat de i lang Tid ikke havde sét hinanden, mødtes de en Vinterformiddag paa Købmagergade.

Paul Foersom var i sin Tid — det var vel nu godt og vel to Aar siden — kommet meget i Veksellerer Holms Hus. Holm var den Gang lige bleven gift med en ung forældreløs Dame, Laura Bagger; — men han havde fra gammel Tid Ord for at være meget ustadig, og Folk beklagede hans unge smukke Kone; man mente, hun vilde faa vanskeligt ved at holde ham fast.Lidt efter lidt var Foersom gieden ud af deres Omgang, ikke fordi den

mishagede ham; tværtimod. Men han var begyndt at deltage i saa mange forskellige Slags Fornøjelser, at der tilsidst ikke blev Tid til at dyrke Familje-Bekendtskaberne. Han havde, den Gang han endnu var flittig Gæsc i Holms Hus, gjort lidt Kur til den unge Frue, og hun havde taget det ikke unaadigt op; men det blev kun til en uskyldig Flirtation, ti den ægteskabelige Himmel var skyfri med stadig Sol.

Siden havde han ofte tænkt paa hende og spurgt til hende hos fælles bekendte. Han havde da faaet at vide, at hendes Ægteskab, som man havde spaaet, ikke var blevet lykkeligt; Holm var vendt tilbage til sine Ungkarlevaner, og det hed -sig, at den Omgang, de nu førte, just ikke var den allermest udsøgte. Der fortaltes baade det ene og det andet om flere af de Damer, der kom der i Huset. Skylden for disse mindre heldige Forhold, sagde man, var Holms, og hans Kone skulde ofte være ulykkelig derover, men paa den anden Side kunde det naturligvis ikke und-gaas, at den noget tvivlsomme Atmosfære virkede en Smule demoraliserende ogsaa paa hende.

Nu havde Foersom i den sidste Tid af og til tænkt paa at fornye Bekendtskabet. »Maa kunde jo aldrig vide!« og hansmilte, naar han tænkte derpaa.

Saa en Vinterformiddag modtes de paa Købmagergade; en klar Frostdag med stærkt Solskin paa en nyfalden Sne.

Han lagde Mærke til, at der var kommet noget vist destingueret i hendes Maade at føre sig paa.

Hun hørte til den Kvindetype, som en berømt Skuespillerinde har givet Navn: slank, med noget af en Kats smidige Blødhed i Bevægelserne, med et blegt Ansigt, egenlig med regelmæssige Former, men uroligt og derfor tilsyneladende uregelmæssigt ; med Indtrykket af noget vedbendagtig klyngende, skabt til at læne sig lien-givende mod noget stærkere.

Mellem Kniplingssløret ogKaabens sorte Pelsværk skinnede hendes Ansigt som mat Marmor.

Da de mødtes, standsede hun ham.»Har De Tid at folge lidt med, Foersom? Det er en saa sjælden Lykke at sé Dem.«

»Hellere end gerne, Frue. Maa jeg hjælpe Dem?«

Og han tog et Par smaa Pakker, hun bar.

Der kom saa mange Folk, at de et Øjeblik blev skilt ad; men han benyttede Lejligheden til at beundre hendes Fodders elegante Skifte under den korte Kjole.

»Sig mig saa, Foersom, hvorfor man aldrig sér Dem mere?«

»Aa, fordi — aa fordi — fordi man er et Fæ!«

»Xaa, og jeg, som troede, at Grunden var, at De var bleven flittig?«

»Har man fortalt det?«

»Egenlig ikke. Ærlig talt har man fortalt noget ganske andet; men det siger jeg ikke.

»Aa jeg be'r Dem, fortæl mig det!«

Hun saa smilende paa ham.

»Man siger, man siger, at den unge Hr. Foersom er begyndt — at more sig vel meget.«

Han undredes over Smilets Mangel paa Blufærdighed.

»Og hvad skrækkeligt siger man saa mere? c

> At De ikke, slet saa meget som De gør, burde sky den Familjeomgang, som De for havde.«

Hendes Stemme blev pludselig dybere, mere inderlig, mens hun fortsatte:

»Ikke sandt, Foersom, jeg kan jo sige Dem det som gammel gift Kone og en gammel Ven: De maa ikke kaste Dem

ganske bort til et Liv, som er saa tomt, saa udplattende, saa oprørende raat tilsidst. De maa benytte Deres Evner, maa udrette et eller andet, og det kan man ikke, naar Dag efter Dag er en Dasen fra den ene Tomhed til den anden- naar Deres fleste Tanker ofres paa Fruentimmer, som De dog inderst inde foragter. — — Men De siger ikke noget! Er De vred?«

Han var bleven forundret over Overgangen. Var det Koketteri, eller hvad var Meningen ?

»Vred? Nej, men jeg nyder det, at faa en Moralpræken af en ung smuk Dame. Jeg kender ingen større Nydelse, og hvis De anede, hvor det klæ'r Dem at tale saadan, blev De ved. Aa, bliv ved Frue?«

»De maa ikke gøre Nar, Foersom, ogikke slaa det hen i Spog. Det er sagt maaske alvorligere, end De tror. Misbrug ikke min Aabenhed; men det kunde være, at jeg talte af en sørgelig dyrekøbt Erfaring.

Han vilde have sagt et eller andet, men Situationen var bleven ham for pludselig alvorlig. Han kunde ikke finde Ord.

Saa brod hun den trykkende Tavshed ved igen at slaa over i en spøgende Tone.

Men det, som jeg egenlig vilde have sagt — det andet dumpede nu saadan ud — det var det, at De burde ikke trække Dem ud af det selskabelige Liv.

Men jeg keder mig saa skrækkeligt ved disse Familje-Teer; det er mig ikke muligt at fore en af disse Teaterkonversationer, eller tale om Pastor den eller dens Yndigheder. For at et Selskab skal kunne more mig, maa der være en Dame, som i særlig Grad lægger Beslag paa min Interesse. Jeg maa blive forelsket. Det er maaske pretentiöst —«

»Ja meget.------Jeg vilde ellers have

spurgt Dem, om De ikke saa op til osen af Dagene. Sé, her bor vi nu, der oppe ved Reflektionsspejlet. — Men naturligvis efter det, De sa'e —«

»Jeg forsikrer Dem, Frue, i Deres Hus vil jeg altid gerne —«

> Kan De da i Overmorgen? Ja, saa skal De høre fra min Mand; jeg tænker nok, han er hjemme den Aften; han vil være glad ved at sé Dem. Tak for Følgeskabet, Foersom.«

Hun stod paa Dørtrinet og rakle ham den behandskede Haand til Farvel. Solen skar hende lige i Øjnene, saa de fik et morsomt plirrende Smil, der klædte hende henrivende.

Han beholdt nogle Øjeblikke hendes Haand i sin, og det faldt ud af ham: »Og Tak for Moralprækenen!«

Hun tog sin Haand løs og løb med Kjolen samlet foran nogle Trin op.

Han stod og saa betagen efter hende. Saa vendte hun sig om og raabte ned til ham: »Nar os nu ikke, Foersom, for saa

bliver jeg vred ! *

Hvor kan De tro!

Han stod og lyttede efter hendes smaahurtige Trin paa Trappen; da der blev stille, gik han hjemad, jublende glad, i alle Slags søde Forventninger.

Næste Morgen modtog han fra Vekselllerer Holm et Memorandum, hvorpaa der stod: «De vil være os hjærtelig

velkommen i Morgen; der kommer kun et Par meget intime Omgangsvenner, saa De skal ikke belave Dem paa Selskab. Min Hustru sender Dem en venlig Hilsen.«

>-Min Hustru sender Dem en venlig Hilsen« blev han ved at gentage, og han syntes, der laa et Lofte deri. »Min Hustru sender Dem —!« det var komisk. Hvad om han svarte: »Deres Hustru sender mig«, og han snurrede Ordene sammen i forskellige Betoninger og Sammensætninger, saa han tilsidst sprang ind i de personlige Pronominer efter Bojesens lille Grammatik.

Om Formiddagen spadserede han to Timer paa Kobmagergade, fordi han var vis paa, at det maatte være en stiltiende Aftale imellem dem, at de nu for Frem-

tiden saadan hver Dag skulde mødes paa det Sted, hvor de havde fundet hinanden-----

Hun udeblev.

Om Eftermiddagen flakkede han om, til det blev silde Aften, paa det Strøg, hvor hun boede- men hun kom ikke.

Disse to Ekskursioner havde trættet ham, og næste Dag forholdt han sig rolig, til det blev Aften.

Saa vandrede han afsted efter et usædvanlig omhyggeligt Toilette.

Han traf Ægteparret alene.

De opholdt sig i et lille Kabinet, hvorfra Fløjdøren stod aaben til Dagligstuen.

Han tog Plads i Sofaen, tæt ved Fruen, der sad og broderede under Hængelampens Lys.

Veksellerer Holm, en høj Mand med et kønt, men noget brutalt og medtaget Ansigt, skaldet helt op til Issen, stod og varmede sig ved Kakkelovnen. Han saa gnaven og nervøs ud, og efter at have sagt de første Velkomstord, talte han kun lidt.

Foersom beundrede Fruen, som hun sad og arbejdede: Hovedets fine Bøjningned over Broderiet, de smalle hvide Fingres Legen med Naalen.

Men han lagde Mærke til, at hun var stærkt pudret, navnlig op mod Ørene.

»Gud véd, hvor Nielsens bliver af — det er ogsaa utaaleligt, at de igen kommer saa sent!« snærrede Holm henne fra Kakkelovnen.

»Ja, Gud véd ! < henkastede Fruen lige-gyldigt.

Hun talte med Foersom om Cherbuliez, som hun forgudede, navnlig hans Ladislas Bolski« ; de Polakker havde dog med al deres Humbug en Ridderlighed og en Ild, som man her til Lands aldrig traf.

Foersom fandt Cherbuliez kedelig; for Resten havde han kun læst en enkelt Ting af ham, og den kunde han ikke huske. Men netop det beviste ham, at der ikke var noget ved ham.

»Har De sét Sarah Bernhardt?« spurgte Holm pludselig. »Kan De sé, at min Kone ligner hende ?-<

»Aa ja, ikke saa lidt, navnlig den Maade Haaret falder paa.«

»Holm kan ikke fordrage den Lighed.««Nej, jeg finder det latterligt, at du kopierer hendes Frisure. Nu hørte du selv, Hr. Foersom sagde —«

»Kære Holm, gid du vilde fri mig for nu igen at tale om mit Haar!«

»Ja — i og for sig kan det s'gu ogsaa være mig saa rasende ligegyldigt.«

»De Herrer Ægtemænd udmærker sig just ikke ved at være galante,« sagde hun henvendt til Foersom. »Min Mand var det kun et halvt Aar. N u derimod — vil De høre, hvordan han nu er?«

»Laura!«

Hun overhørte hans Udraab og fortsatte: »Sér De, nu gaar han om Morgenen, før jeg er staaet op selvfølgelig. Han er jo nødt til det for Kontoret, den Stakkel. Saa kommer han hjem til Middag Klokken 5 og maa vist have spist en enorm Frokost, for han er aldrig sulten, og man skulde dog vente, at efter et saa anstræn-gende Arbejde —

Du tror vist, du er morsom, Laura?« »Efter Middag gaar han ud.«

»Det er ikke sandt, Laura; vi sidder altid en Times Tid sammen ved Kaffen'«Aa ja, det glemte jeg. Efter Middag drikker vi Kaffe sammen; Holm ryger sig en Cigar, jeg en Cigaret; men naar en Fjerdedel af Holms Cigar er

røget, sover han —

Holm lo.

' Det er vel af Flovhed, du lér, min Ven? Efter Middagssøvnen maa Holm igen paa Kontoret — er det ikke forfærdeligt, at han er nødt til at arbejde

saa strængt?«

Og atter saa Foersom dette Smil, som syntes ham saa underlig ublufærdigt.

j I Begyndelsen vi var gift, var der ikke saa travlt; men Holm udvider stadig sin Forretning. Om Aftenen, at sige da naar han er hjemme, er han meget søvnig. Men for Resten er der om Vinteren saa mange Møder og saadan noget — aa, du har det drøjt min Ven!«

Jeg klager ikke.«

Nej, kære, det er din Storhed.«

Men, Frue, hvad ta'er De Dem da

for?«

Aah — jeg har jo Barnet.<

Dér løj du rént ud sagt, Laura. Skalvi endelig tale om, hvem der har Barnet, saa er det nok nærmest Tante. Tante, skal jeg sige Dem, Hr. Foersom, er min Moster, et gammelt Skind, som kun duer til at omgaas Børn. I denne Tid har vi hélt lagt Beslag paa hende.«

»Naa, ja ja — saa keder jeg mig da. Det er ogsaa en Beskæftigelse.«

Klokken blev over ni, de andre Gæster var stadig ikke kommet, og Holm begyndte at tale om at løbe over at hente dem.

Endelig ringede det. Holm for ud i Entreen, man hørte ham skænde temmelig højrøstet. En lille spagfærdig Herrestemme gjorde Undskyldninger.

Bogholder Nielsen med Frue traadte ind, fulgt af Holm, der hviskede noget til Konen. Hun svarede ikke og saa forstemt ud.

Fru Holm og Fru Nielsen kyssedes.

»Bedste Fru Nielsen, hvor De kommer sent.«

»Lad os nu ikke tale mer om det, Laura. Fru Nielsen har haft saa mange Fortrædeligheder med Børnene, der ikke er raske. Maa jeg præsentere —-«Bogholderen var en lille sammenkrøben Mand med forkuet Væsen; han ligesom bad om Undskyldning, fordi han generede Folk med sin Nærværelse, og han opfyldte ogsaa hele Aftenen trolig, hvad hans Væsen lovede, aandelig talt at forsvinde, saa man ikke mærkede ham, uden netop man vilde sætte sig paa den Stol, hvor han sad.

Fru Nielsen var en lille afblomstret Skønhed, noget ordinær, med en vis Duft af Demimonde,

Man gik til Bords. Foersom førte Husets Frue, Holm Fru Nielsen.

Til Nielsen sagde Holm: »De kan tage Tante til Borddame, hvis hun kommer ind.« Men Tante viste sig ikke.

Stemningen var trykket. Fru Nielsen blev ved at være i daarligt Humør, og da Holm havde gjort forgæves Anstrængelser for at live hende op, blev han igen gnaven. Hendes Muthed opirrede ham mer og mer, og han hævnede sig nu med at drille hende.

Fru Holm lod som intet og konverserede Foersom livligt; men han iagttogsmaa rasende Glimt i liendes Øjne, og han selv var trykket af Misstemningen.

Ved Desserten, hvortil Holm havde drukket megen Sherry, sagde han pludselig over til Foersom:

»Fru Nielsen her hører til de Damer, der faar et Barn hvert Aar. Det er s'gu en Frugtbarhed, der maa være yndig for Manden.»

Foersom forsøgte at smile, Nielsen lo skrattende; men Fruen bed Læberne sammen, og Foersom ventede, at hun skulde have slaaet Holm. Men hun blev siddende rolig, med Ansigtet bøjet dybt ned over sin Tallerken, mens hun skar et Æble i smaa-bitte Stumper.

»Min lille Mand er i godt Humør!« sagde Laura og smilte over til ham.

Efter Bordet blev der røget i 'Kabi-netet. Fru Holm tændte en Cigaret; men Fru Nielsen vilde ikke ryge.

»Hvorfor vil De ikke ryge i Aften — De ryger jo ellers altid ?» spurgte Holm hidsigt.

Han havde selv taget en Cigaret og stod med Futteralet overfor hende.

Fordi jeg ikke er oplagt.«

Skab Dem nu ikke. Dér — tag den!«»Nej, jeg vil ikke!»

»Jo, Gu' skal De ryge!« sagde han og lo tvungent. Og han tog den Cigaret, som han selv havde røget af, og stoppede den i Munden paa hende.

Hun havde rejst sig op, næsten kvalt af Røgen og hans Voldsomhed. Laura hviskede til Foersom:

»Brvd Dem bare ikke om det. Han er ✓

utilregnelig i Aften, fordi hans elskede er i daarligt Humør.«

Fru Nielsen vilde gaa; hun maatte tidlig hjem til Børnene.

Men hendes Stemme dirrede af undertrykt Graad.

Hendes Mand der havde siddet gemt bag en Avis, fjærnt fra Begivenhederne, rejste sig som paa Komando.

»Ja, naar du endelig vil. Nu sad vi jo ellers saa rart.«

Holm forsøgte Overtalelser, men hun vilde gaa.

Da Nielsens var gaaet, begyndte Holm at fortælle Foersom vidt og bredt om dem. Han maatte ikke tro, at hun altid var som i Aften. Hun kunde være meget livlig ogelskværdig; hun var hans Kones bedste Veninde. Det var sørgeligt med Nielsens. De havde været meget velhavende, men Manden, en stakkels Fyr, for Resten rigtig brav, var gaaet fallit, og nu var han hans Bogholder. Naturligvis kunde dette Forhold under Tiden trykke Fru Nielsen, der var meget stolt og let til at blive pikeret; hun bildte sig ind, at man saä ned paa dem, nu da de var fattige. Og naar saa dertil kom alle de Bryderier, hun havde i Hjemmet: de mange Born, Sygdom,

Pengesorger — saa var det naturligvis ikke saa underligt, at Humøret under Tiden kunde være mindre godt. Hun var ellers den dygtigste, mest energiske lille Kone, han havde truffet. Hvad hun gjorde forat faa Pengene til at slaa til derhjemme, kunde ingen ane.

Laura sad og saä stivt paa Manden, mens han fortalte, en Gang imellem smilte hun ironisk.

»Ja, vi sætter megen Pris paa Nielsens« føjede hun til efter hans Fortælling, »og Holm har virkelig været overordenlignobel i det Forhold. Han har gjort utrolig meget for dem.«

Efter at have talt sig ivrig om Nielsens blev Holm træt. Han laa og døsede i en Lænestol, mens hans Kone og Foersom talte halvhøjt sammen. Klokken blev mange, og Foersom rejste sig for at gaa.

»Ja, nu er vist Gadedøren lukket sagde Fruen, »og Pigen er i Seng. Holm, gider du folge Hr. F'oersom ned?«

»Søde Laura, vær nu rigtig elskværdig — jeg er saa anstrængt i Dag — og følg du Hr. Foersom ned; men for Guds Skyld tag noget om dig, for det trækker saa slemt paa Trappen.«

Ude i Entreen stak Laura i et Par røde tvrkiske Tøfler og knyttede et blaat Tørklæde koket om Hovedet.

Mens de ledte efter P'oersoms Stok, kom deres Hænder til at stode sammen, og deres Blik mødtes.

Inde fra Stuen hørtes Holms Stemme:

•Glem ikke Sjalet, Laura!«

Deres Mand er meget omhy ggelig for Dem.«Atter saä de paa hinanden, og de kom til at lé.

Saa tog hun et Lys, der stod paa Konsollen.

»Det er bedst, jeg gaar foran og lyser.«

Han saä hende allerede en Afsats nede med det flakkende Lys højt loftet i Haanden. Han for efter hende.

Der kom en Trækvind fra et aaben-staaende Vindu og slukkede Lyset.

»Har De ingen Tændstikker?« hørte han hende spørge lige tæt ved sig. Hendes Stemme lød lidt ængstelig.

Han strakte Armen ud ; han kunde ikke modstaa; han fik fat i hendes Sjal.

»Foersom!«

I det samme kyssede han hende.

»Laura!« hviskede han og trykkede hende op til sig; men hun snoede sig ud af hans Arm og skyndte sig ned.

Da han, uvant med Trapperne, kom lidt senere ned, havde hun faaet Gadedøren aabnet.

Hun stod og lo til ham i den aabne Dør.

»Kom, er her ikke dejligt? Sé, Maanen paa Isen !«Hans Stemme rystede, da han svarede:

»Jo, dejligt.«

Ue stod et Øjeblik tavse og saa ud over den tilfrosne Sø.

»Naa jeg maa op, ellers faar jeg Skænd. — Hvordan har De saa moret Dem i Aften ved at være sammen med os saadan ganske en jamille? Har De kedet Dem?«

»Kun i Begyndelsen —«

»Og hvornaar kommer De saa og gør Takkevisit?«

»Hvornaar kan man være bekendt?«

»Ikke i Morgen.«

»Men i Overmorgen da?«

»Til Nød. Kom da i Overmorgen.«

»Farvel — Frue — og Tak, tusind Tak for i Aften. Kan De huske, hvad jeg fordrede for at more mig i en Familjekreds?«

»Fy — gaa nu Deres Vej.«

Han hørte Nøglen dreje Laasen om. Han stod et Øjeblik som fortumlet. Saa gik han langsomt hjemad.Kommod.e kom i Ordstrid drivende nede fra Nygade op imod Gammeltorv, mens Lygteflammerne blev klippede ud af en gesvindt lille Mand med en lang Stang.

-----Amanda vilde ikke gaa med —•

det ve' Gud.

Hvorfor hun ikke vilde? Klokken var jo ikke saa mange endnu, og han havde Champagne hjemme.

Om han maaske troede, at hun var af den Slags? — Fordi man souperede med en Herre, behøvede man da virkelig ikke at være uanstændig. Hun gjorde det ikke.Om hun nu maatte være fri ? Hendes Moder ventede paa

hende.

Han stod og saä paa hende, mens han fløjtede.

»Naa saadan, min Pige! Det kunde du ellers gerne ha’e sagt lidt før. Ja ja — du er ikke saa dum — Farvel.«

Han vilde gaa, men hun standsede ham.

»Maa jeg spørge, skal jeg selv betale Droske? Er det Meningen?«

Han rodede i sin Portemonnæ og lagde et af sine sidste Pengestykker i hendes udstrakte Haand.

»Sé snart op til mig!« raabte hun ud af Drosken til ham.

Hurtig rullede den ud ad Frederiks-berggade, mens han langsomt drev bagefter til sin Bolig i en af Vesterbros Sidegader.

Kun enkelte Lygter brændte nu. Den smalle Gade spyede ham ud i Vesterbropassagens store gabende Mørke.

Han gik i vage Tanker, Tanker, han ikke gav Tid til at fæstne sig, fordi de, fæstnede, vilde vakt Misstemningen fra før.Han søgte Tivolisiden, mødte hjemvendende Smaasværme.

Der gik tre, fire Svende og brølede efter et Par fnisende Piger:

»Vil du nu la’ Hønen gaa —

Vil du nu sé, du kan la’ Hønen gaa —«

Ude fra Mørket svarede andre Stemmer:

»— — — ved bla-anken Sø.

— — — Gine, den dejlige Mø!

Er du med paa den!«

Han kom til halvhøjt at give sine Tanker Duft: Og det kalder man Livsglæde! Hvor man dog i Grunden gider! —

Udenfor »Kisten« stod en Klump af Herrer og ventede, indbyrdes ignorerende og mistænkende hverandre. Gitterlaagen aabnedes for Buret • en af Sanglærkerne fløj ud. En. kort Væddekamp mellem fire, fem Kavalerer, der endte med, at den skønne smuttede bort og for i Armene paa sin »faste« Ven, der tryg havde holdt sig tilbage.

Han opdagede en af sine bekendtemellem de skuffede og smilede overlegent,, mens han gik videre.

Og mange moralske Tanker fødtes paa Resten af Hjemturen, en bidende Kritik af det Liv, som ogsaa var hans, og som han oftere havde foragtet, naar han som i Aften havde lidt Skuffelse deri.. Han samlede paa denne Tur megen Bitterhed.

Ved Omdrejningen til den Gade, hvor han boede, mens hans Tanker brødes med Nemesisproblemet, var han nær bleven kørt over af en Droske, der kom svingende dernede fra.

Som et Lyn havde det ramt ham: »Var jeg nu bleven dræbt eller lemlæstet, hvilken skrækkelig Nemesis for mit Liv!«

Men i samme Nu føjede han til: »Hvis »de andre« kendte mine barnagtige Tanker!«

Endnu mens han med en tændt Svovlstik famlede efter Nøglehullet i en Dør, hvorpaa et Visitkort med Navnet Frits Heering, stud. mecl, var klistret, kæmpede hans ufilosofiske Hjærne med Nemesis-Tanker.— Frits Heering sad henne ved Vinduet og stirrede, tung i Sinde, ud i Nattens Mørke.

Han havde ikke været oplagt til at gaa i Seng, havde ikke gidet tænde Lys, og sad nu dér, tankefuld, bedrøvet, gjort vemodig ved Sommernattens milde Fred og bløde Aande, der strejfede hans Kind saa dulmende lunt; han mindedes den Fornemmelse, naar han som Barn om Aftenen søgte Trøst for et og andet med Ansigtet skjult i Hovedpudens Dun.

Den linde Stemning løste hans bundne Følelsesliv; det kom over ham som en Trang til at græde over sit indholdsløse, ulykkelige Liv, over sin Forladthed. — Ja, for han saä det jo nu, saa bitterlig klart, at ene, ene var han, uden Yen, uden et Menneske, han i Fortrolighed med Tillid kunde aabne sit Hjærte for.

Nu forleden. Han var begyndt at tale. Saa havde den anden vrænget ad alt, havde været frygtelig morsom. Saa blev han stum, indtil den anden pludselig ligesom fortrydende havde spurgt: »Er du fornærmet? Du véd jo —« Naturligvisvar han ikke fornærmet; ja, han vidste, vidste, at nu havde han én Gang til betalt Lærepenge for den Lærdom, at man maatte være ene. Men lærte man den Kunst nogensinde ?

Der kom springende ud af hans Hjærne, som kaad Ironi over hans Tanker, Brudstykker af Avertissementer om »Værelser for en enlig Herre eller Dame, egen Entré og Kaffe om Morgenen«, og tilsidst gik det hele paa Vers til en snurrende Melodi, indtil det blev borte i ny Angst.

Denne store, mørke Nat sænkende sig

til Eftertanke over den hvilende Bv med

✓

sine Mennesketusinder — hvor den talte-forfærdende om Ensomheden, prædikede den ensommes Afmagt, Nødvendigheden af som Faarene i Uvejret at klynge sig én mod én, dækkende Hovedet ved hinandens Brvst.

*

Ja, hvor vilde ikke Livet være let at leve, naar man var to, hvor stolt og lyst! Hvor sikker vilde ikke Vejen blive! Men følte da alle det som han? Eller var han kun et sygt Menneske ?

— ------Hans Blik faldt paa et op-lyst Vindue i et af Husene skraas overfor paa fjerde Sal. Gennem Gardinet lyste det dæmpet hyggeligt i Husets mægtige Skygge, sendte et venligt Bud om Liv i den uddøde Gade.

Og ind i hans trætte Sjæl listede Lyset sig som en Straale af Haab.

Som naar Vandringsmanden gennem Nattens muldsorte Slør øjner Byens Lygter som hvide Prikker.

Hans Tanker formede sig til Billeder.

Dér bag gled sikkert Livet fredsælt -og godt.

»Hun sidder, den gamle Kone, og syer, men Datteren er gaaet til Sengs. Der er Gyldenlak og Reseda i Vinduet; derhenne staar Sybordet med Lampen. Ved den ene Væg det runde Bord og Sofaen med Billederne over; omkring et af dem er bundet en Krans af Evighedsblomster. Ved den anden Væg staar Sengen, hvor Datteren sover. Brystet gaar roligt, Kinderne blusser. En Aftensværmer summer bag Lampens Kuppel; ellers er der saa stille.«

»Eller der sidder en ung Student og skriver til sin Moder. Han skriver omTuren forleden med Vennen til Dyrehaven-, om Besøget hos Onkelen paa Frederiksberg; hvad de havde faaet til Middag; hvordan Tante havde haft det; fra hvem han skulde hilse; hvordan det gaar med Forelæsningerne.«

Men helst maatte dog Enken bo dér, og han syntes det maatte være dejligt at faa Lov til at regnes som Deltager i dette tarvelige Hjem, at faa Lov at hvile ud dér, i Fjærnhed fra Livets Brænding, som ængstede ham. Saadan naar man levede ganske for sig selv, kun to eller tre, maatte alt dog kunne blive fælles; dér vilde ingen egenkærlige Tanker, ingen selvisk Atraa rejse Bolværk for Sammensmeltningen. Dér maatte Hjærtet frit kunne tale Fortrolighedens og Forstaaelsens Sprog, dér behøvede man ikke at frygte Skepsis’ medlidende spodske Smil.

Ja netop Skepsis’ dræbende Smil. Sé, det var det lumpne af det, at blot saa-dant et lille stikkende Smil hos en Yen

kunde kujonere én.-------At man lod sig

det byde, den ene af den anden — for ingen gik fri, ingen var overlegen — detvar dette rasende idiotiske, dette

foragtelige, som spyttede én i Ansigtet.

Og hvad risikerede man saa egenlig ved at sætte sig ud derover? Først endél Latter og Spydigheder, siden denne mere aparte Behandling mellem Vennerne indbyrdes bag éns Ryg —- i værste Fald, at man blev nødt at søge sig en ny Omgangskreds, søge f. Eks. mere Familjelivets Glæder i Huse, hvor man sit Rusaar havde været en velset Gæst. Men var det saa slemt? —

Nej, tværtimod. Det vilde være Befrielsen, nyt Mod, nye Kræfter. Og én Ven havde han dog ogsaa, som han saa kunde ty til, én, der sikkert vilde blive glad over atter at slutte en Pagt, som blev brudt, fordi Vejene var begyndt at divergere altfor meget.

Ja, ja, — saa skulde en Tid med Arbejde og Tilfredshed begynde. Til Jul første Del af Eksamen, næste Jul anden. —

Spares skulde der ogsaa i den Tid, noget af den værste Gæld betales, og saa, naar Eksamen var taget----------!

Ud i Fremtiden, langt ud og højt op,byggede hans Fantasi Bro, men hvor langt den saa naaede, Broen, det lille oplyste Vindue derovre var det stadig, som kastede Tillidsfuldhedens lyse Glans derover.

Og forst da Lyset derovré sluktes, rejste han sig.

Han lo ud i Natten, rettede sig rank op og strakte sine Arme, prøvende deres Muskler for den kommende Kamp.

Han turde med dette Bryst mode den ganske Verden; han folte Begejstringens Ild, sejrssikker og stærk.

— Straks vilde han handle; der var jo ingen Tid at spilde; altfor længe havde han tovet.

Og mens han halvhøjt deklamerede Ord, han improviserede, Ord, der var Udtryk for hans Stemning, fik han Lampen tændt.

Dér sad han i den sene Nat og skrev til sin Fader og sin tidligere Ven. Brevet til Faderen blev langt og frimodigt. Det blev en Redegørelse for hele hans Liv; han skjulte kun lidt, skaanede ikke sig selv.

»Men nu er jeg træt,« skrev han, »træt og vammel derved. Jeg er klar over mit

— ne —Livs Vildfarelser, men ogsaa klar over, at nu skal og maa det være forbi. Og dette har jeg, kære Fader, følt en dyb, inderlig Trang til at sige dig, som jeg véd mest af alle tænker kærligt og godt om mig; dig, hvem jeg altfor ofte har glemt, altfor lidt skænket min Fortrolighed, men som dog altid er vedbleven at være min bedste Ven og Raadgiver. Du er den, der mest maa have lidt for min Skyld; du vil derfor ogsaa nu, da jeg selv kommer og beder om Hjælp og Vejledning, forstaa mig, og du vil ikke tvivle, vel kære Fader, om, at alt endnu kan blive ret og godt?«

Til Vennen skrev han blot:

»Kære Ven! Jeg maa nødvendigvis tale med dig. Meget ligger mig paa Sinde, som du alene vil kunne hjælpe mig til at klare. Lad mig vide, naar og hvor vi træffes. Ikke sandt, du siger ikke nej? For vort gamle Venskabs Skyld!

Din Frits.«

Da han havde endt Brevene og straks vilde bringe dem hen i en Postkasse, kom han i den Forlegenhed, at han manglede

inFrimærke til Brevet til Faderen. Han tænkte et Øjeblik paa at lade det vente til næste Dag; men ræsonnerede saa: »Naar Fader læser Brevet, vil han forstaa, at jeg ikke har kunnet lade det vente!«

— — — Da han gik til Sengs gryede Dagen.

Op ad Formiddagen vaagnede han med en Følelse af at have noget at glæde sig til, som i gamle Dage, naar han vaagnede sin Fodselsdagsmorgen. Saa med ét brød det frem i ham, at der jo var passeret noget denne Nat, og lidt ængstelig begyndte hans Erindring at repetere og samle Nattens Begivenheder.

Han sad op i Sengen og stirrede ud i Rummet. Nattens Eksaltation, dens sentimentale Drømme, de begejstrede

Beslutninger, de aabenmundede Breve — det væltede sig altsammen som Afsindighed over hans nøgterne Hjærne; disse Nattens Storværker blev latterlige, nu de manglede Nattens Illusion.Hvad var det, han vilde ? Hvad Løfter havde han gjort?

Store Ord — store Ord — dette han hadede.

For vilde han noget, hvorfor saa avertere det i Forvejen? Hvorfor forpligte sig for at blive latterlig, hvis man svigtede?

Og gik da saa ogsaa hans Ærgærrighed i den Retning at blive en flittig Student, som købte færdigsyede Klæder?

Han havde det jo godt, som han havde det; desuden, man lavede sig ikke om paa én Nat. Naturligvis, han havde sine triste Timer; men vilde han ikke ogsaa have det paa den anden Vis ?

Ens Liv bestemtes af mange Ting, ikke blot saadan af tilfældige Stemninger og usunde Ønsker. Baade Temperament og Valg havde Indflydelse, og løbe fra sig selv kunde man ikke.

Noget andet var det: han kunde give sig til at bestille noget mere, end han hidtil havde gjort, more sig lidt mindre, maaske økonomisere paa Cigarer og Handsker. Der var ikke Spor af Grund til at antage, at det andet vilde blive til hansTilfredshed; tværtimod: han hadede det

Liv, hadede den Odør, det udstraalede. Og han kom til at tænke paa en Dag, da han paa Universitetet aldeles tilfældigt dumpede ind paa det teologiske Avditorium

— akkurat denne Odør af Femører og snavsede Kraver over en gul Natskjorte.

Ja, naar han nu bare ikke havde skrevet de fordømte Breve, saa kunde han fristes til at more sig over sine dumme Indfald.

Men dette, at Faderen nu vilde triumfere og raabe Halleluja over den forlorne Søn, som vendte hjem, at Vennen vilde møde op med en vigtig Mine og sige: »Ja, havde jeg ikke sagt det — saadan vilde det ende!«

— dette var oprørende.

Dette, at de alle skulde mene at have Lov til at sige »stakkels Fyr« om ham, beklage ham, dette nagede ham, saa det skreg i ham af Raseri.

Dette, at han havde lagt sig blot og bar, ynkelig og svag, for fremmede Øjne —!

---------Det bankede paa.

»Vil Herren saa have Kaffe?» spurgte Pigen i Døren.»Tak. Er der Breve?«

»Ja, her er ét.« Og med et forstaaende Smil gav hun ham et lille blaat et med en forvirret Flueskrift.

Der kom Liv i hans Ansigt, mens han læste det, et bevidst Smil om hans Mund.

-----Ind ad Døren kom en bleg ung

Mand, friseret og pyntet. Han smed sig straks i en Stol og tændte sig en Cigar. De blot nikkede til hinanden.

»Hvad Fanden — ligger du i Sengen endnu! Hvor var du iaftes?«

»Hjemme.«

» Alene ?«

»Ja.«

»Og det vil du bilde mig ind. Saadan som du sér ud.«

»Ja, ja. Du kan jo lade være at tro det, hvis du vil.« Og et Smil indbød til ikke at tro det.

»Hvor skal du hen i Formiddag?«

»Ingen Steder.«

»Gaar du med og spiser Frokost paa d'Angleterre?«

»Ja, men lad os først tage Styrtebad.«

»Naa, jamen saa skynd dig.«»Du kan læse det dér, mens jeg staar op.« Han gav ham det blaa Brev.

Da han stod og vaskede sig, vendte han sig med indsæbede Hænder om imod Vennen, der lige havde endt Læsningen :

»Naa, hvad mener du saa?«

»Aa, hun gi er sig s'gu. Det er tydeligt nok. Klem bare paa med nogle flere Blomster og nogle af dine opstrammende Breve.«

»Ja, ikke sandt: Længe har hun ikke tilbage r«

-----Da de lidt senere sammen drev

ned ad Gaden, opdagede Frits Heering den Ven, til hvem han om Natten havde skrevet, komme styrende mod dem. Han trak sin Ledsager over paa det andet Fortov, for ikke at blive sét.

Hele Dagen var de to Venner sammen \ efter Frokosten var fulgt en Middag, efter Middagen adskillige Pousséer.

Om Aftenen drog de, glade og rød-mussede, til Tivoli i en Droske; men forst gjorde de en lille Afstikker ud paa Vesterbro for at hente Heerings Overfrakke.Der laa derhjemme et Brev og et Visitkort.

Paa Visitkortet, som Frits rev itu efter at have læst det, stod:

»Jeg skyndte mig selvfølgelig straks herud. NaarNød og Sorg kalder, glemmer man alle bitre og fjærnende Tanker. Jeg holder mig hjemme i Aften for at vente dig. Din Carl.«

Brevet var fra Faderen.

Han gav sig ikke Tid til at læse det, men puttede det i Lommen.

Da han henimod Midnat sad og drak dry Champagne i et meget animeret Selskab hos Vincent i et af Kabineterne, kom han ved en eller anden Bemærkning pludselig til at tænke paa Brevet.

Han famlede efter det i sin Lomme, fandt det, brød det og læste, som om det var noget, der var ham uvedkommende, skrevet af en fremmed til en fremmed:

»Min kære Frits!

At dit lange, indholdsrige Brev i Dag ikke har været mig ukært, sér du deraf, at jeg straks sætter mig til atbesvare det. Jeg vidste det, kære Frits, at tidlig eller silde maatte det gaa dig, som det nu er gaaet dig: at det Liv, som du til megen Bekymring for os alle havde valgt, kun daarligt i Længden vilde tilfredsstille dig, der i saa meget har arvet din fromme Moders brave og elskelige Sind. Men hvor-længe et stakkels svagt Menneske kan holdes fangen i Mørket, hvorlænge der maa bies i taalmodig Bøn, det afhænger af Hans Naade, som bedst véd, hvad der tjener os alle.

Derfor har vi ret glædet os over at sé Tegn til, at det snart vil blive lyst for vort kære Barn, om vi end have Frygt for, at der fattes endnu meget.

Men din Sjæl har raabt i Nød, og bliver den ved at raabe, vil du heller ikke blive uden Svar.

Et har særlig ængstet mig. Du undgaar denne Gang som altid, selv med et eneste Ord, at hentyde til Ham, uden hvem — Frits tro mig, jeg vil dit bedste, og jeg siger intet uden hvad jeg har erfaret — uden hvem dog alGerning bliver forgæves. Du kan blive flink og anset, men uden Ham finder du aldrig den Fred og Lykke, du søger.

Meget kunde jeg have Lyst til endnu at sige dig; men Tiden er knap, og jeg vil egenlig ogsaa hellere tale med dig. Derfor vil jeg bede dig skrive mig til, om det passer dig for dine Studiers Skyld, at jeg kommer til Byen i

Overmorgen, da jeg kan tage mig fri. Vi kunne da i Ro og Fortrolighed tale om det altsammen, ogsaa om dine Planer, som jeg i det væsenlige billiger. Dog vil jeg straks sige dig, at jeg ikke synes om, at du søger Timer i Skoler. Det vil sikkert tage dig for meget af Tid og Kræfter, og hellere maa jeg saa sé at skyde lidt ekstra til, hvis det skulde knibe med Gælden, som du ganske vist har faaet til at svulme mærkeligt op.

Alle her sender dig kærlige Hilsener. Vi tænke meget med og for dig i disse Dage.

Din Fader.P. S. Jeg kan ikke lade være at sige dig, at det tager sig lidt besynderligt ud — jeg siger derfor ikke, at det just er noget slemt —, men lidt besynderligt tager det sig ud, naar det Brev, hvori du ærligt og alvorligt, som jeg tror, taler om at regulere dit Liv, præsenterer sig ufrankeret. Det er ganske vist kun en ubetydelig Sag; men det gælder om at have Orden i det smaa som i det store.«

— Man raabte paa ham fra Bordet. Han havde trukket sig hen i et Hjørne, mens han læste.

Man vilde bryde op, og hans Borddame blev utaalmodig.

»Vent to Minuter. Jeg skal skrive et Par Ord. Opvarter! Papir og Blæk og 8-Øres Frimærke, — Frimærket, glem det ikke!«

Han skrev ved en Kant af Bordet midt i Støjen af det opbrydende Selskab.

»Kære Fader!

Blot to Ord i Hast for at meddele dig, at uforudsete Omstændigheder kalder mig til Sverig, allerede imorgen tidlig..Véd ikke endnu, naar jeg kommer tilbage. Nærmere ved første Lejlighed.

Ude paa Vesterbro kastede han Brevet i en Kasse, mens han tænkte: »I alt Fald er det frankeret.«

Saa jollede Selskabet, Damer og Herrer, under højrøstet Latter ind til Byen i to Drosker.

Enkelte trætte hjemvendende standsede og saa paa det larmende Tog.

Frits.«Aftenvisiter.arsten Broberg sad en Aften hjemme

og ventede Damebesøg.

Hans Værelse havde to Udgange, en til Bagtrappen og en til en Korridor.

Paa Bordet midt i Stuen stod Frugter, Konfekt og Vin. Baade Hængelampen og Lampen henne paa Skrivebordet var tændte.

Han sad ved Skrivebordet og læste, men Tankerne gik mest til det ventede Besøg. Det var et nyt Bekendtskab, en meget smuk Pige, som han kun havde været sammen med et Par Gange, og detvar første Gang, hun skulde besøge ham i hans Hjem. Klokken var lidt over otte-, Klokken ni skulde hun komme. Han var lidt ængstelig for, at der skulde være indtruffet Forhindringer.

Saa tænkte han ogsaa paa sin forlovede,, der uventet var kommen til Byen. Det havde været ham lidt ubelejligt, men saa traf det sig saa heldigt, at hun skulde med en Tante, hos hvem hun boede, i et Aftenselskab, hvortil han ikke var bedt.

— Det bankede paa, og den unge Maler, Hjalmar Hoff, traadte ind. Hoff havde Værelse lige ved Siden af Broberg i samme Pensionat.

Han saä sig forundret om i det stærkt oplyste Værelse, og han fik Øje paa Opdækningen.

»Sé, sé — der ventes Dame, kan jeg tænke?«

»Udmærket Dame endogsaa.«

»Kan sé det paa Serveringen. Med Forlov, kære Broberg — De er stadig lige forlovet? «

»Ikke en Smule Forandring.«

»Og lige letsindig? Deres Moral harmin Kompliment — facil, yderst facil.. De er et lykkeligt Menneske,

Broberg.«

»Ja, De véd det jo. Vi har jo talt derom før. Ærlig talt ser jeg ikke Forskel paa forlovet eller ikke-forlovet — i den Retning. Ægteskabet selvfølgelig — det er noget andet.«

»Og Deres elskværdige Kæreste mener det samme?«

»Er De gal! Tror De, hun —?«

»Kære, misforstaa mig ikke. Jeg ménte blot: Deres Kæreste billiger hun Deres Opfattelse af det Spørgsmaal?«

»Den Slags Ting taler vi da heldigvis ikke om. Jeg sér heller ingen Grund til at fortælle unge Piger sligt. De vil nu en Gang helst tro, at vi er dydige som de, og hvorfor saa berøve dem den Illusion ? Lidt ondt vilde det dog altid gøre dem.«

»Ja, det var netop det, jeg ménte. Som jeg sa'e, kære Ven, De er et lykkeligt Menneske. Smuk rig Kæreste, smukke Elskerinder — det er i Pose og Sæk. Ellers Godnat, højstærede; jeg skal til Koncert. Godnat og god Fornøjelse.«»Tak i lige Maade. Godnat Hoff.«

— Broberg tog igen fat paa Bogen, men hans Tanker vendte tilbage til det, Hoff havde sagt, eller rettere blot paa sin sædvanlige irriterende Maade antydet. Skulde det virkelig være noget saa uhørt det, at en forlovet Mand blev ved at leve som Ungkarl? Men var han da andet? Som om dette halve Forlovelsesforhold virkelig bragte nogen Forandring i den Retning, andre Yilkaar? Nej, men Sagen var blot den, at andre tav stille, mens han var aabenhjærtet; det var ikke klogt at tale om den Slags Ting.

-----Han hørte ligesom en Kjole rasle

udenfor paa Køkkentrappen. Skulde det allerede være Mary ? Nej, hun kom ikke den Vej! Det bankede paa, et lille rask Slag, og et ungt smilende Dameansigt viste sig i Døren.

»Maa jeg komme, Karsten?«

»Men du gode Gud, Charlotte, hvordan kommer du her?«

Han var bleven aldeles bestyrtet ved at sé sin Kæreste. Han havde en Fornemmelse af, at nu ramlede det altsammen.Han fik tvunget et stramt Smil frem og søgte at bringe sine Nerver til Ro.

»Ja, du — var det ikke en Overraskelser Det havde han nok ikke ventet, Fyren dér, som ikke saa meget som rækker mig Haanden til Goddag?<

Hun stod henne ved Døren og lagde Paraplyen fra sig, begyndte at trække Handskerne af.

Han gik hen og kyssede hende paa Kinden, der var fugtig af Kulden udenfor. Og han søgte at skjule sin Forvirring ved ivrig at hjælpe hende Kaaben af og anbringe hendes Sager. Imens sagde han i stødvise Ord, hentende dem nede fra Halsen, hvor de sad fast:

»Nej — ventet dig . . . havde jeg —-jo egenlig ikke. Jeg troede — du sad velbeholden . . paa Frederiksberg.«

»Ja, men sér du. Saa fik jeg den mageløse Idé at gaa herop i Stedet for. Jeg havde saa lidt Lyst til det Selskab, langt mere til at være sammen med dig, og saa narrede jeg Tante. Jeg sa'e, jeg var ikke rask, og saa, da hun var gaaet, løb jeg herop. Var det godt gjort du?«Hun var ifærd med at løse Hatte-Elastiken af Haaret. Han stod med Ryggen mod hende og stillede Paraplyen op i et Hjørne; han var længe om at faa den til at staa.

»Vist var det, du.« Han saä halvt paa hende fra Hjørnet. »Du kan lægge Hatten dér paa Kommoden. — Men hvordan hittede du paa at gaa ad Køkkentrappen?«

»Jo, du havde jo sagt, at der var en Dør dertil, og saa for ikke at blive sét, gik jeg den Vej. Men jeg forstyrrer vel ikke? Havde du travlt, for saa gaar jeg?«

»Nej, aldeles ikke.« Han gik hen og tog hende om Skuldrene, klappede hende ned over Kinderne, og blev længe mekanisk ved dermed. »Men jeg venter rigtignok desværre fremmede om ikke ret længe. Jeg anede jo ikke, du

kom, og saa aftalte jeg med Friis, at vi skulde være sammen i Aften. Men der er en hel Time til; han kommer vist ikke før halvti.«

Han saä hurtigt ned mod hendes Ansigt. Det trak ligesom op til lidt Bedrøvelse, men kun for et Øjeblik. Ellers intet at læse deri. Hun havde sikkert ikke anet Uraad.»Nej, før halvti kommer han vist ikke,« gentog han.

»Aah — her er jo ogsaa saa fint og oplyst. Nu sér jeg det først. Gør Du altid saa megen Stads af Friis?«

De gik frem i Stuen, han stadig holdende hende om Skuldrene. Hendes Blik faldt paa det runde Bord.

»Nej, og sé her! Aa, det var dejligt du, jeg kom. Jeg elsker Druer. Skulde Friis virkelig have haft alle de dejlige Sager? Du forkæler ham jo rént, Karsten.«

Friis har en Faible for Druer ligesom du. Det er et gammelt Løfte, at jeg en Gang skulde traktere ham med Slikkerier. — Kom nu og sæt dig.«

De satte sig ved Bordet, han i Sofaen, hun paa en Stol lige tæt ved. Hun sad og plukkede Vindruer af Klasserne.

»Hvor det er morsomt, du, at spise saadan noget, som egenlig er bestemt for en ganske anden. Tror du, Friis bliver vred paa mig?« Hun puttede i det samme en Drue i Karstens Mund.

»Friis?« — Han sank Druen — »Nej, det tror jeg ikke, for han maa jo slet ikkevide, du har været her. Hvad tror du, han vilde sige til, at du saadan uden videre besøger mig paa mit Værelse ? Hvad vilde Folk i det hele taget siger«

»Aa, Karsten. Det bryder vi os da

ikke om: Vel — du synes ikke, der er

*

noget galt i det:«

»Nej du, men mine Begreber om det passende er nu ogsaa saa temmelig i Strid med de almindelige. Jeg finder det naturligvis kun sødt af dig, at du kom. — Skal jeg ikke skænke dig et Glas Vin — det er Pajaret ?«

Hun holdt paa hans Haand, mens han skænkede.

»Kun en Draabe til mig, Karsten. — Men hvordan slipper jeg da ud, naar han kommer?«

»Samme Vej som du kom, ned ad Bagtrappen. Han gaar altid ad Hovedtrappen. — Skaal, Charlotte. Tak for det, du besøger mig- Jeg haaber, du snart gør det om!«

Og de kyssedes med Glasset i Haanden, med den søde Vin endnu paa Læberne.

Lidt efter sagde hun:Du ser ikke rigtig rask ud i Aften, Karsten. Har du det ikke godt?«

»Aa, jeg er lidt træt og nervøs. Jeg har arbejdet vel meget i Dag.«

»Din Stakkel« — og hun bøjede sig ned mod ham — »du har vist altfor meget at bestille? Og det er for min Skyld, du arbejder, ikke sandt, Karsten? For at vi snart kan faa Bryllup ? Men saa skal du ogsaa faa det godt — aa, jeg skal gøre alt saa hyggeligt for dig.<

»Ja du lille, saa skal vi ha’e det rigtig godt, vi to.«

Han saa paa Uret. Klokken var straks ni. Blot hun ikke kom altfor præcist. Hans Hoved bankede i Feber, han frøs, og hans Hænder var iskolde. Saa lod han sig glide ned paa Gulvet og lagde sit Hoved i hendes Skød; han kunde ikke udholde at sidde Ansigt til Ansigt med hende.

Hun strøg ham gennem Haaret ned over Panden.

»Hvor du er hed, Karsten! Bare du er rask?«

»Det er ingen Ting, du. Mit Hoved er altid saa varmt.«Saa sagde hun et Øjeblik efter:

»Sig mig, Karsten, holder du umaadelig meget af denne Friis?«

»Ja, jeg holder meget af ham. Hvorfor spørger du?«

»Aa, jeg skal sige dig, det var forleden, jeg var sammen med et Menneske, som kendte ham herinde fra. Han roste ham just ikke.«

»Hvad sagde han da?«

»Han sagde, at han morede sig vel meget, og at han ikke syntes, at det var den allerbedste Omgang for dig. Er det sandt?«

»Hvad for noget?«

»At han morer sig saa meget.«

»Aa — han er saamæn ikke værre end de fleste unge Mennesker.«

Der blev en lille Pavse.

»Der var noget, jeg gerne vilde spørge dig om, Karsten. Men du maa ikke blive vred —«

»Nej, spørg du kun.«

»Det var det, at . ... om du, Karsten, før vi blev forlovede, var en af de fleste unge Mennesker ?«Og da han tøvede med at svare, sagde hun:

»Du maa ikke narre mig, hører du! Du skal være ærlig.»

»Men hvorfor vil du egenlig vide det?«

»Fordi —• jeg bliver langt roligere saa. Jeg tænker saa ofte derpaa, baade Nat og Dag, og jeg kan ikke holde det ud. Svar mig Karsten.«

»Ja, jeg var som de fleste.«

Han følte, at hun tog sin Haand bort fra hans Pande, og hun tav.

»Er du bedrøvet, Charlotte, er du vred paa mig? Den Gang kendte jeg dig jo ikke, og jeg var ung. Unge Mennesker maa more sig lidt.«

»Ogsaa unge Piger?«

»Man plejer at sige nej. Min Mening er, at Spørgsmaalet er tvivlsomt.«

»Men hvis nu jeg Karsten —?«

Utaalmodig svarede han:

»Saa havde jeg vel taget dig endda, om jeg havde holdt af dig.«

Hun sad og grundede lidt, saa sagde hun:»Men der var en Ting endnu, jeg vilde vide -—«

vNaar«

>Den Gang vi saa blev forlovede, saa — hørte du op at være som de fleste?«

Han tog hendes Haand, der hang løst ned, og kyssede den. Han mærkede, den skælvede.

»Ja, Charlotte — saa hørte jeg op.«

»Er du oprigtig Karsten — fuldt oprigtig? For du maa langt hellere sige, som det er, om det saa er det andet. *

»Din lille Nar — ja vist er jeg oprigtig. Vil du have, at jeg skal bande paa det?«

»Aa, du kære Dreng — saa det er sandt ?«

Hun bojede sig ned og kyssede ham, atter og atter.

»Hvor jeg er lykkelig, Karsten. For jeg var saa bange; og sér du — det andet, det for Forlovelsen, det fik jo være, for I er nu en Gang ikke bedre, I stygge Mandfolk; men den Tanke, at der ogsaa nu skulde være andre end mig, som du kvs-sede og kælede for, du kan tro mig, det vilde være skrækkeligt at tænke.»Aa, vi stygge Mandfolk er nu slet ikke nær saa slemme alligevel, som I vil gøre os til.«

Og han rejste sig for at fri sig ud af hendes Kærtegn, som var ham Lidelser.

I det samme ringede det, to Gange.

»Det var til mig, Charlotte. Der er Friis«

»Nu skal jeg skynde mig. Hjælp mig Kaaben paa, Karsten!«

Han var ualmindelig hurtig til at finde alle hendes Sager.

»Og nu Farvel, Karsten. Du kommer vel i Morgen?«

»Ja, du. Farvel min søde Pige. Tak for Besøget.«

Han fandt, hun var utaalelig langsom, og han maatte tvinge sig for ikke at puffe hende ud gennem Døren.

»I lige Maade Tak. Tusind Tak, Karsten, for alt, hvad du har sagt mig i Aften. Aa, hvor jeg er glad. Saa, der ringede det igen. Nu løber jeg. Farvel du!«

Han trak Vejret dybt. »Gud ske Lov!« Saa för han ud i Entreen for at lukke op.

Mary saa gnaven ud.Hvor længe skal man vente?«

»Ja, du maa undskylde; men en af mine Venner var der. Jeg maatte jo have ham bort forst.«

Hun saa hans Forvirring.

»Du lyver!«

Han var saa slappet, at han knap fandt det Umagen værd at overbevise hende, og det var i en træt Tone, han sagde:

»Men kæreste Marv —• det var en af

j

mine Venner, tro mig saa dog.«

Hun vilde ikke tro ham; hun var saa forbitret, at hun vilde gaa straks igen; han gad ikke tale, og for at faa en Ende paa det trak han hende ind med sig. Men han var vammel ved hende, ønskede hende langt borte.

Det første, hun gjorde, da hun var i Værelset, var at fare hen til Vinduet for at sé ud.

»Hvad vil du dér?« spurgte han og løb efter hende.

»Jeg sér, om der kommer nogen ud herfra Huset.«

»Lille Fæ« — han tog hende om Livet— »hvis der var noget at opdage, saa var det allerede for sént.«

Og han bar hende bort fra Vinduet, satte hende i en Gyngestol og lagde sig paa Gulvet ved hendes Fødder. Dovent gned han sin Nakke frem og tilbage hen over hendes Knæ, mens han sagde: »Sikken et Barn, du dog er, Mary. Hvorfor vil du nu ikke tro mig? Det kunde s'gu ikke falde mig ind at lyve.« Saa blev han efter Haanden varm ved Berøringen med hende, tog hendes Haand og bed i Fingrene; reiste sig pludselig og kyssede hende i Nakken. Hun bøjede i Behag Hovedet frem, og han kyssede igen . . .

Men næste Morgen modtog Karsten Broberg følgende Brev fra sin Kæreste: »Der er Ting, der er saa oprørende,

at de ikke kan glemmes.

»Du kunde have sagt mig alt, og

jeg vilde have tilgivet dig, men din

Fejghed lod dig lyve gemént.

»Du skammede dig ikke for at jage

mig, din vordende Hustru, af din Stue

for at give Plads for din Elskerinde.»Først lod du mig dog lide den Haan, at du bød mig til Gæst paa det, der var købt til hende.

»At dit Hjærte kunde taale koldt og uden Tøven at bedrage den Lykke, som dine løgnagtige Ord havde skabt, dette er dog forst og fremmest det, som aldrig kan glemmes dig — aldrig.

»Og det har jeg lært, som jeg ikke vil lade mig byde: at dine Ord er de samme, dine Kærtegn, dine Navne de samme, fornærmende uforandret de samme til hende og mig.

»Gør intet Forsøg paa at finde en undskyldende Trøst deri, at jeg ikke elskede dig, og at jeg benyttede en kærkommen Lejlighed. Jeg elskede dig, Karsten, kun altfor højt — nu føler jeg Rædsel over min Blindhed, Foragt mod dig. Du skal vide det: jeg foragter dig, foragter dig som man foragter det æreløse.

»Man kan saares saa haardt i sin Kærlighed, at den dræbes. Man kan, naar ens Værdighed byder det, rive den ud.»Og saa megen Æresfølelse har du vel tilbage, at du ikke forsøger at tigge om Kærlighed, hvor der kun er Foragt.

»For Resten er vel ogsaa min Kærlighed dig ligegyldig; men hvad der ikke kan være dig ligegyldigt, er det, at der nu lever et Menneske, som har Ret til at sige dig op i Ansigtet, at du er en Usling.

»Jeg modtager intet Brev fra dig; jeg fordrer, at du skaaner mig for nye Løgne. Ti der er intet usikkert fra min Side. Men for at du ikke alligevel skal kunne sige: Hun vidste dog intet bestemt — endnu blot dette.

»Jeg saä hende i dit Vindue, da jeg gik. Jeg listede mig tilbage op ad Trappen og hørte alt. Ogsaa at du lyver for hende som for mig.

»Det burde maaske være mig en Trøst, at du dog ikke agter hende højere!«

— Han havde siddet op i Sengen og læst Brevet. Da han var færdig med det, lod han det falde ned paa Tæppet, oghan saä sig sky om i Værelset. Han havde en Fornemmelse, som om han var ble ven spyttet i Ansigtet, og nu var bange for, at nogen havde sét det.

Saa faldt han tilbage og laa og stirrede op i Loftet uden at kunne tænke. Men med ét for det gennem ham: >Det er s’gu godt skrevet! Saa klart, saa lidt fruen-timmeragtigt.'>Den sidste.

-

nkefru Hammer sad en Formiddag i sin Dagligstue henne ved Vinduet og strikkede. Foran hende paa Sybordet laa et Nummer af »Dansk Kirketidende« opslaaet, og hun læste deri, mens hun strikkede.

Hun var en lille spinkel Dame, paa de halvtreds omtrent, med et blegt magert Ansigt, med dybtliggende mørke Øjne.

Hun var sortklædt, med en lille sort Kappe paa det glat redte Haar.

Det velhavende møblerede Værelse havde et vist religiøst Præg. I Stuens to Hjørner stod paa Sokler Marmorfigurer afKristus og Johannes den Døber. Paa Væggene hang Kobbere af Rafaels Apostlenes Gerninger og over Klaveret Inge-manns og Grundtvigs Portræter.

— Gangdøren blev aabnet.

Der var en, der nynnede ude i Entréen; saa traadte et ungt Menneske paa 17—18 Aar ind. Han havde en Bog i Haanden.

»Goddag, Mo’r.«

»Goddag, Carl. Du kommer sént fra Manduktør i Dag.«

»Aa — jeg mødte Ravn paa Gaden, og saa fulgte jeg lidt med ham hjem. Han er begyndt paa sit store Billede til For-aarsudstillingen.«

»Du omgaas meget Emils Venner i den sidste Tid. De er dog langt ældre end du. Jeg forstaar ikke, det kan more dem.«

»De morer sig vist netop over min Ungdommelighed, og saa lærer jeg saa meget af at omgaas dem. Du kan tro, Ravns Billede bliver storartet.«

»Jeg holder ikke af hans Billeder; de er ofte saa raa. Der er noget oprørsk ved dem, som vækker de slette Lidenskaber hos en.«Carl svarede ikke; han gik hen imod Døren ind til Sønnernes Værelser.

»Aa, vent et Øjeblik Carl. Du har vel ikke saa travlt, og jeg vilde gerne tale lidt med dig.«

Han satte sig i en Stol tæt ved Moderen, og skottede mistænksom hen til hende.

Fru Hammer strikkede en Pind færdig, saa lod hun Strikketøjet synke ned i Skødet og saa skarpt paa Carl, saa han slog Øjnene ned.

»Carl, du burde ikke omgaas Emils Venner saa meget.«

»Hvorfor dog ikke, Mor?« Han forsøgte at sé frejdigt paa hende.

»Emils Venner er ingen Omgang for purt unge Mennesker. Deres Anskuelser er meget for løse.«

»Men Emil da?«

»Emil er din Bro’r. Men for Resten véd du jo godt, hvor meget jeg lider ved hele den Retning, hans Udvikling har taget.«

Carl tav. Han bladede forlegen i sin Bog.»Hvad er det for en Bog, du dér har?«'

»En Roman, jeg har laant af Ravn.«

»Hvad hedder den ?«

»Niels Lvhne.«

J

»Hvad vil du læse den Slags Bøger for?«

»Kender du den, Mo’r? Den skal være saa kønt og alvorligt skrevet.«

»Den er Løgn som alt det andet fra den Kant.«

Og hun strikkede ivrigt et Par Øjeblikke. Pludselig saa hun igen Carl ind i Øjnene, denne Gang saa varmt og bedende, og hun lagde sin Haand paa hans Knæ.

»Carl, sig mig — jeg har længe villet spørge dig, for der har i den senere Tid kunnet være Grund nok for mig til at ængstes — sig mig, hvordan staar det til med din Tror Holder du fast ved Gud?«

Carl søgte at møde Moderens Blik, men det forvirrede ham, og han saa uroligt til Siden.

»Jeg tror det nok, Mo’r!« sagde han ganske lavt.

»Du er ikke sikker altsaa?«

»Under Tiden kan jo Tvivlen komme op; men Mo’r, er det ikke noget, der skér alle?«»Jo vist, Barn.« Og hendes Haand trykkede fastere mod hans Knæ. »Men saa kæmper man ærligt og med Bøn mod Tvivlen, saa kuer man den ned, Carl, saa river man alt sit ynkelige Hovmod ud, om saa Hjærtet bløder derved; men man søger ikke

Tvivlens Bestyrkelse i daarlig Omgang, man flyer ikke Herrens Hus, man læser ikke Vantroens sledske Bøger —« Men da hun saa, at Carl kun blev koldere ved hendes Ord, rejste hun sig og lagde Armene om hans Hals, og hendes Stemme blev saa bløød og bristende:

»Min egen Dreng, jeg skænder jo ikke — jeg blot beder dig: Slip ikke Herren din Gud, og slip ikke din Mo’rs Formaninger ; dem vokser man aldrig fra. Jeg har jo kun dig tilbage; gik ogsaa du, saa sad jeg alene med Gud. Gud er naadig, Barn, og god, men ene med ham, altid ene under hans Storheds Tugt — jeg holdt det ikke ud. Og derfor — ikke sandt Carl ? — vil vi to holde sammen, vi slipper ham ikke, Haand i Haand vil vi bede ogsaa for din stakkels Bro’r, for du sagde det jo: Du blot tvivler til Tider,men naar vi hjælpes, du og jeg, saa bliver det altsammen godt. Tror Du ikke, Carl?«

Han havde forsigtig rejst sig, mens hun talte, og lagt Armen om hendes Liv. Hun holdt stadig sine Hænder om hans Hals, og han havde bøjet sit Hoved ned mod hendes Skulder.

»Jo, Mo’r« hviskede han, og hun knugede ham tæt til sig.

Da hun endelig slap ham, var der Taarer i hendes Øjne.

»Gaa saa Carl, og Vorherre være med Dig!«

Hun stod med et Smil om Læberne for at kunne sende ham et glad Nik, naar han vendte sig i Døren, inden den lukkedes, men han skyndte sig igennem den uden at sé tilbage.

Hun stod nogle Øjeblikke og stirrede derhen, med Haanden støttet mod Bordet, mens Smilet om hendes Mund langsomt døde hen, og Læberne lukkede sig strængt og haardt.

Angsten havde atter grebet hende.

Hun gik hurtig frem og tilbage i Stuen, og alle hendes bange Tanker søgte ud i en Bøn, som hendes Læber mimrede. MenGud sad saa højt og fjærnt, og hendes Ord faldt tilbage uden Svar. Da jog hendes svare Nød hende til Skrig mod Gud; hun knyttede sine Hænder og tvang ham fra sin Himmel.

Det var jo ogsaa for ham, hun kæmpede. Hans Sag fremfor alt. Men hvorfor sad han da saa kold og rolig, hvorfor vilde han taale, at én for én reves fra ham, naar han dog blot behøvede at strække sin mægtige Haand ud for at holde dem fast? Han maatte jo vide, hvor svag hun var; men hvorfor talte han saa ikke? Blot et Ord, at hun fik Vished, at hun ikke kæmpede alene. Hvorfor var han saa gærrig, han den rige Gud? Det var jo om saa lidt hun bad, og han gav hende det ikke.

Hun sank udmattet om i en Stol med Ansigtet skjult i Hænderne.

Altid var hun dog den samme, aldrig kunde hun lære at vente i Ydmyghed. Herren havde sin Tid, og han lod sig ikke tvinge af hendes taabelige Utaalmo-dighed.

Og det gjorde hende godt at søge Lyi den Tanke, at han, som ledte alt til det bedste, ogsaa vilde tage hendes Sag i sin Varetægt. Herren, hvem hendes Bøn før ikke kunde gribe, gød nu et Pust af sin himmelske Fred over hendes vankelmodige Sjæl.

Hun rejste sig og gik hen til Bogskabet, der stod tæt henne ved Døren til Emils Værelse. Hun tog deraf »Fra Bønnens Verden«, men hun blev staaende med den uopslaaet i Haanden.

Inde fra Sønnens Værelse hørte hun Emils Stemme * han talte ivrigt og indtrængende, men hvad han sagde, kunde hun ikke høre. Alt imellem blandede Carls Stemme sig ind.

Der lagde sig et knugende Tryk over hendes Bryst.

Hvad talte de mon om: Hvorfor var

Emil mon saa ivrig?

Aa — hun var en Nar! Atter denne fejge Angst. Der var jo de tusinde Ting, de kunde tale om. Men netop nu, nu

ligesom hun havde talt med Carl, og nu mens han plejede at læse!

Og hun blev staaende, lyttende udenat kunne høre, bange for at røre sig, med Bogen i Haanden.

-----Da Carl fra Dagligstuen kom ind

i Emils Værelse, saå han denne sidde ved Skrivebordet og arbejde.

Han standsede tvivlraadig, men satte sig tilsidst i en Stol.

Emil arbejdede stadig uden at lægge Mærke til ham.

»Emil!« sagde han saa endelig.

Det lød saa forknyt, at Broderen hurtigt vendte sig om.

%

»Hvad er der i Vejen?« spurgte han.

»Har du Tid, Emil? Jeg vilde saa gerne tale med dig.«

»Ja, om et Øjeblik. Lad mig blot gøre dette færdigt!«

Der hørtes kun Pennens fine Kradsen paa Papiret; Carl lyttede mod Dagligstuen, ogsaa dér var ganske tyst.

Emil var færdig; han drejede Stolen om henimod Carl og saa paa ham.

»Naa, hvad er der saa?«

»Aa, Emil, jeg er saa ulykkelig.« Oglian saå saa hjælpeløst fortvivlet ud, at Emil blev ganske bange.

»Men saa sig dog, hvad det er? Er der skét nogen Ulykke? Har du gjort Gæld, eller hvad er det?«

»Nej — men Emil, det er det med Mo'r.«

I samme Nu anede den ældre Broder det hele.

»Hvad har Mo'r sagt? Har hun faaet noget at vide?«

Carl begyndte at fortælle; Emil forstod det saa godt. Det var jo hans Historie om igen, blot at Moderen vel nu var endnu mere fortvivlet end den Gang. Og han havde tit og ofte gyst *ed Tanken om, at en Dag, for eller senere, maatte denne sidste Fortvivlelse ramme hende. For han havde Dag for Dag sét Carl glide mere og mere over til ham og hans Anskuelser, bort fra Moderen. Men han havde sangvinsk haabet paa hendes Blindhed og paa, at Carl endnu skulde være for ung til alvorligt at have klaret sig sig selv. Nu saa han med dyb Sorg, at Ulykken var truende nær.* p

»Jeg holder det ikke ud« — sagde Carl, da han var færdig med at fortælle; — »jeg holder det ikke ud Dag efter Dag at rode mig dybere ind i Løgnen. Jeg lyver altid for Mo'r, jeg tør aldrig sige min Mening, og spørger hun mig, maa jeg læmpe og mildne, saa baade hun og jeg lider derved, for hun, naturligvis ogsaa, mærker, at jeg aldrig er ærlig. Altid naar jeg er inde i Stuen hos hende, sér hun saa forskende paa mig; hun stoler ikke mere paa mig, og det er saa forfærdeligt det Komedjespil, at jeg sammen med hende altid er en ganske anden end sammen med dig og mine Venner. Forleden Dag sagde hun til mig: »Jeg synes, at dit gode Humør helt er borte i den sidste Tid«, og jeg kan heller ikke være glad, naar jeg er sammen med hende; jeg har altid en Bevidsthed, som om jeg valen Forbryder imod hende. Og det bli'r jeg jo ogsaa, naar jeg evig og altid skal gaa og lyve for hende. Som nu i Dag, da hun spurgte mig, om jeg troede — hvad skulde jeg have sagt?«

»Jeg synes, du svarede, som du burde.At du af og til tvivlede — og ikke sandt Carl, andet er det jo dog i Grunden heller ikke? Du er begyndt at tvivle, men Herregud, hvem véd, om du derfor vil blive bestyrket i Tvivlen? Det kan jo godt være, at du, naar du bliver ældre, vil mene, at du havde Uret deri. Naar man er saa ung som du, skulde det være underligt, om man havde en fuldt udviklet Overbevisning.«

»Ja, det samme har jeg jo ogsaa søgt at bilde mig ind. Men sér du, Emil — da jeg var endnu meget yngre end nu,

troede jeg, at Religionen kom, naar man blev ældre og fornuftig. For den Gang havde jeg kun det Indtryk af den, at den var kedelig. Saa da jeg for et Par Aar siden gik til Præsten, begyndte det egenlig først at gaa op for mig, at jeg aldrig lærte at blive troende. Præsten talte jo altid til os, som om vi var gamle og forstandige nok til at være alvorlige Kristne. Min Alvor, og mange af de andres med, bestod deri, at vi læste op af Katekismus'en bag Præstens Ryg og aldrig nogen Sinde havde Tanke for, at det, at vi skulde konfirmeres,betød noget mere, end at vi skulde have nyt Tøj, og at det galdt om at faa Tøjet saa voksent som muligt. Lørdag Aften før Konfirmationen gav Moder mig en Salmebog og sagde, jeg skulde læse nogle af Konfirmationssalmerne. Jeg satte mig hen med Bogen opslaaet og tænkte paa, om jeg monstro fik Sølv- eller Guldur. — Jeg overdriver ikke — jeg husker det altsammen saa tydeligt. Og da Præsten velsignede mig, havde jeg kun den Tanke, at nu ødelagde han min pæne Frisure. Sér du, som Dreng taler man ikke derom, for saa skammer man sig; man tror, at man er langt værre end sine Kammerater; men bliver man ældre, blot saa gammel som jeg nu, forstaar man, at det, man den Gang tænkte kom af ens Barnagtighed, kom af Mangel paa Tro, Mangel paa Evne dertil. Jeg har aldrig troet, og jeg lærer det ikke. Jeg kan det ikke.«

Emil havde ladet ham tale; han havde ogsaa saa lidt at sige dertil; kun den Tanke havde han: Mig selv om igen,

altid det samme! — Men saa saa han Moderen segne under dette sidste Stød;saa folte han al hendes navnløse Kval, hun, som kun havde de to at leve for. Nej, det maatte ikke ske. Carl maatte holde ud; hellere maatte han dog lide end hun.

Han rykkede sin Stol tæt til Broderens

og spurgte:

»Naa, og hvad er det saa din Agt at ville

gøre?»

Carl saa op paa ham forundret og lidt skuffet.

»Jeg troede, du vilde have forstaaet mig, Emil, og at du vilde have givet mig Ret i, at der kun er ét at gøre: Være ærlig mod Mo r. Det vil jo blive hende haardt straks, naturligvis, men bagefter vil det dog ogsaa være bedst for hende, for jeg kan dog ikke være saadan, at hun slet intet mærker.«

»Lad os hellere, Carl, sé Sagen lige i Øjnene; det nytter dog ikke nu at ville narre os selv. Sandheden vil, det er desværre altfor sikkert, fuldstændig knuse Mo'r. Gor dig det klart, og sig mig saa: Kan du forsvare at sige hende det alt?«Der kom et lidt bittert Smil om Carls Mund, og han svarede ikke.

Saa vedblev Emil:

»Jeg forstaar, du synes, det er haardt. Jeg forstaar, at du kan tænke: han kan sagtens, han, som har gjort sig selv fri for alle Hensyn. Og dog, tror du, man er saa lykkelig, naar man har sat sig ud over disse Hensyn? Tror du ikke, jeg ofte føler Mo'rs Sorg som en tung Byrder Men alligevel forstaar jeg det, >og jeg véd, det er drøjt ikke at faa Lov at være sig selv. Men tænk paa Mo r, paa hende først og fremmest. Tænk paa, hvor hun har klynget sig til dig som sit eneste Haab ! Og om nu ogsaa det bristede! — Og saa er der det: du er saa ung endnu, endnu har Livet ikke saa bestemt stillet den Fordring til dig, at du skal tage Parti • du har Lov en Tid endnu at være ventende. Og det, det her gælder om, er fremfor alt at fare med Læmpe, at skyde Afgørelsen lidt ud. En pludselig og skaanselsløs Forklaring kan dræbe Mo'r, en langsom Forbereden vil sikkert tage meget af Braadden. Du selv vil ogsaa staa dig ved ikke at værefor hurtig. Du er i dette Øjeblik sikker paa, at, hvad du mener i Dag, vil du ogsaa mene om et Aar og senere; men du kan have taget fejl.«

»Nej, Emil, jeg har ikke taget fejl.«

»Naa — jeg tror dig; men alligevel — du maa. Og naar du foler det som din Pligt, vil du ogsaa lettere kunne bære det; Usandheden vil ikke tynge dig som en Erode, og naar du saa imens arbejder for et Maal, foreløbig din Eksamen, vil du ogsaa fole dig lykkeligere; du vil ikke spilde dine Kræfter paa en vag og usund Melankoli, og du

vil, naar saa endelig Afgørelsen kommer, kunne møde den modnere og bedre rustet end nu. Blot at du igen faar dit gamle glade Ansigt, vil gøre Mo’r tryggere.«

»Men naar jeg nu alligevel ikke magter det —«

. . . Der blev pludselig Tavshed. Døren til Dagligstuen var gaaet op, og Fru Hammer gik igennem Stuen. Hun saa skarpt og hurtigt paa Sønnerne, og standsede.

»Jeg troede, du var inde at læse, Carl? Du maa ikke forsømme Læsningen.«»Emil og jeg kom til at tale om noget; men jeg skulde ogsaa til at gaa lige nu.« Og han rejste sig.

»Ja, gaa kun. Jeg har noget at tale om med Emil.«

Da han var gaaet, gik Fruen hen mod Emil, der havde stillet sig med Ryggen mod Skrivebordet.

Hurtigt sagde hun:

»Hvad talte I om, Emil: I saa begge saa ophidsede ud.«

»Aa, Mo’r, om rént ligegyldige Ting — et Par nye Bøger blandt andet.«

»Det er ikke sandt. I talte om Religionen!« Hun havde sit Ansigt hélt

o o

henne ved hans.

Emil svarede ikke; han stod og saa ned mod Gulvet.

»Ja, jeg anede det jo. Men nu skal jeg sige dig noget, Emil. Jeg har hidtil altid betragtet det som en stiltiende Aftale mellem os, at du dog i det mindste afholdt dig fra at indvirke paa Carl. Det har dog ikke været uden Betænkelighed, at jeg har ladet Jer bo Dør om Dør i samme Hus. Men, som sagt, jeg stoledepaa dig. Men at du nu ogsaa søger ;it drage din Bro’r, som ikke er stort mer end et Barn, over til dine falske Lærdomme, som jeg baade afskyer og beklager, — det taaler jeg ikke, Emil. Du selv har valgt at gøre din Mo r den tungeste Sorg, du kunde gøre hende. Jeg har tiet dertil. Men hvis nu Meningen skal være, at du vil aabne en Kamp mod mig, din Mo’r, om ham, som er den eneste, jeg har tilbage, den eneste — saa skal du vide, at jeg taaler det ikke. —

— Saa svar dog, Emil, svar! Eller betyder din Tavshed, at jeg har Ret?«

»Jeg har jo talt, men du tror mig ikke.«

»Nej, jeg tror dig ikke, for jeg er ikke blind.

Men at du vilde dynge ogsaa det til alt det andet, jeg havde ikke kunnet tro det. Men nu sér jeg det jo ! Alt har du ment at kunne byde din Mo’r, intet har du skaanet mig for- du regner mig for intet, for en overflødig Ting, som man sparker saa længe, til man faar den bort. Har du villet ramme mig, saa har du ramt mig godt — aa, den Triumf skal dudog have, at din Mo’r vaander sig under dit Slag —«

Hun standsede og stirrede mod Døren.

Dér stod Carl, hvid som Kalk, med funklende Øjne.

»Nej, Mo’r — nu er det gaaet vidt nok. Nu taaler jeg det ikke. Vil Emil ikke tale, saa vil jeg!«

»Du taler ikke, Carl!« Det kom lynsnart fra Emil.

»Jo, jeg taler. Jeg vil tale.«

»Du skal ikke høre ham, Mo’r. Bryd dig ikke om, hvad han siger —«

Fru Hammer var gaaet et Par Skridt tilbage; hun greb efter en Stol.

»Jo, tal Carl,« hviskede hun. —

»Ja, det var blot det, jeg vilde sige dig, Mo’r, at naar du tror, at Emil vil forlokke mig, saa tager du fejl. Emil talte

din Sag tværtimod. Han bad mig lyve for dig. Men nu kan jeg det ikke. Jeg mener som Emil.«

Hun stod som lammet under hans Ord. Øjnene flakkede uroligt fra den ene til til den anden. Saa med ét greb al Vishedens Rædsel hende, og hun sukkede etklagende Skrig, for lien til Carl, greb ham og ruskede ham for at holde ham fast, forstenedes ved hans Blik, famlede efter Emil og faldt ned foran Carl, med Hænderne flade mod hans Bryst.

Alt i et Nu.

Graaden rystede hendes Legeme, og mens hun tungt sank sammen, stønnede hun: »Gud, aa Gud — min Gud!«

nu —INDHOLD-

Side.